

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: do 9 peti vrst 1 D, od 10—15 peti vrst 1 D 50 p, večji inserati peti vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust je pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisano in zadostno frankovano.
Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1-25 D
Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ volja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	D 120—	celoletno	D 216—
polletno	60—	polletno	108—
3 mesečno	30—	3 mesečno	54—
1	10—	1	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakazni.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Kako je na klerikalnih shodih?

Klerikalna stranka pridno prireja shode po vsej Sloveniji. Vsako nedeljo so take politične prireditve kar na več krajih. V Dravljah je bil v nedeljo »Kmetijski tabor«, v Šmarju pri Jelšah pa »katoški shod«, ki se je razvil baje v veličastno katoško manifestacijo. Na vseh takih shodih klerikalni govorniki udrihajo na levo in desno, navzgor in navzdol. V Dravljah sta se odlikovala v velikopoteznem zabavljanju »nar.« posl. Brodar in poslanec in spe France Kremžar. Prvi je pripovedoval zborovalcem, da bosta centralizem in kapitalizem zaslužila vse stanove in zato mora kmet sam braniti svoje pravice in izvajati si mora v državi gospodarsko in versko enakopravnost. Brodarju se torej zdi, da tudi verske enakopravnosti ni v državi, čeprav ve ves razsodni svet v Jugoslaviji, da se katoški cerkvi v njej ne godi nikaka krivica. Ali v huskarske namene mora služiti cerkev vedno in povsod? Brodar je za trenutke prišel k sebi pa mislil, da treba paziti kaj se govori. Vsaj tako je rekel. Toda kmalu se je zopet spozabil in začel je rohneti proti kraljevi civilni listi. Kralj Aleksander biva med Slovenci in povsod, koder se prikaže, v tem ali onem delu Slovenije, ga ljudstvo vzljubi in radostno pozdravlja. Tudi med klerikalci bi se dobili ljudje, ki bi ne rekli žal besede proti kralju, ako bi ne vihteli nad njim biča strahovanja klerikalni voditelji in politiki. Kralj je v Sloveniji. Zato se ne sme opustiti to priliko, da se ne bi hujšalo proti dinastiji. Brodarju ni všeč kraljeva civilna lista. Ob cerkvenem zidu stoji Brodar in rohti proti kraljevim dohodkom. Kaj pa, ko bi drugi ljudje začeli rohneti proti dohodkom, ki jih imajo klerikalni poslanci in njihovi prijatelji enake vrednosti za svoje poslanstvo, ki obstoji v tem, da delajo v državi zrago, nemir, združbe, da hujšajo, netijo medsebojne spore, nesramno zabavljajo, pretvarajo resnico in delajo državi samo škodo. Se razbiti bi jo hoteli, ako bi se kje na obzorju v kolikor toliko veliki moči pojavil znova

kak katoški Habsburžan. Ti ljudje ljudje dobivajo za svoje protidržavno delovanje na leto milijone. To je državni denar, uporabljen proti državi. To treba povedati klerikalnemu ljudstvu, da bi počasi prišlo do spoznanja, da klerikalni poslanci dobivajo dijete samo za škodljivo rovarjenje med jugoslovenskim ljudstvom. »Domoljub« se je bil pred kratkim spozabil celo tako daleč, da je napadel našo kraljico. Zelo duhovit je bil na shodu g. posl. in spe Kremžar, ki je na neke medklice s strani neklerikalcev zakričal: ali delate medklice iz Pašičevega trebuha? Potem je pripovedoval duhovito zgodbo o možu, ki je spal, ko na se je zbudil, je bilo tisto, ki bi imelo biti spredaj, zadaj, tisto, ki je bilo zadaj pa spredaj. Ženske so se sramežljivo spogledale. Na neki drugi medklici se je zadržal z opazko o številki 13. Vse to ob zidu cerkve. Vse, kar ni klerikalno, hoče izpodbiti in naše sokolske čete so v njegovih očeh sokolske tople. Na shodu je bilo več pristašev SKS, ki bi se radi prigrisali k besedi, toda osrečevalci slovenskega ljudstva jim tega niso dovolili. Se pač boje poštene odkritosrčne kmetijske besede, ki bi kaj zalegla tudi pri klerikalnih poslušalcih.

V Šmarju pri Jelšah je bil v nedeljo na gričku pri cerkvi Sv. Roka katoški shod, tudi ves poln klerikalne politike. Razni gospodje so govorili, med njimi tudi voditelj dr. Korosec o zmagovitih krščanskih načelih. Koliko let nam že pripovedujejo, da so krščanska načela zmagovala in da ga ni na svetu človeka, ki bi jih porušil. Čudno je le, da v resnici ta krščanska načela, katera gonijo Korosec in njegovi ljudje po političnih sejmihi, nič ne izdajo. Najbrže ta načela niso pristno krščanska! Poslušal se je tudi verske strani, ker brez te ne sme biti noben politični shod, in vzkliknil slovesno, da se bodo katošičani držali napram državi tako, kakor se bo država napram njim. No, tozadevno se nimalo katošičani ničesar pritoževati, ker država ne nastopa prav čisto nič sovražno pro-

ti katoški cerkvi. Seveda pa je taka »katoška« razšopirjenost, kakršna je cvetela pod Avstrijo, v Jugoslaviji nemogoča. V Avstriji so se tiščali skupaj cesar, ministri in pa »katoški voditelji«. Zato so bili sledni zelo predrzni in čutili so se velike gospodarske na strani cesarja in vlade. Klerikalcem so se tozadevno časi izpremenili, ali da bi se katoški cerkvi godila kak krivica, to pa ni res. Klerikalci seveda identificirajo svojo politiko s katolicizmom. Ako bi se cerkvi res imela pripetiti kdaj kak zapostavljenost, je dolžnost njenih predstavnikov, da se pravočasno postavijo proti taki nameri. Sedaj pa tozadevno samo nesramno lažejo z namenom, da bi toliko uspešne hujškali in razburjali naše ljudstvo.

Upamo pa, da vzraste proti temu hujškanju v ljudstvu pravi odpor. Povdarjamo, da je energičen odpor neobhodno potreben. Jugoslovenci, ki čutili za državo, ki streme po konsolidaciji naših notranjih razmer in po ugledu naše države v svetu, se morajo strniti v skupno vrsto na boj proti klerikalizmu. Zadnja leta se je ta boj le preveč opuščal, zato pa klerikalcem po nekaterih krajih zopet preveč rastejo grebena. Ako bi bil odpor proti njim deloval takol, ko so pričeli z rovarjenjem, bi bila danes klerikalna protidržavna gonja že vržena ob tla. Tako pa še divja po deželi, in ne verjamemo, da bi kaj zaleglo besede, ki jih je izrekel v Šmarju sodni svetnik dr. Lavrenčič: »Najprej moramo sami pošteno biti!« Na shodih pa ob kakih prilikah klerikalci izprekovevajo kako tako besedo, ki bi pomenjala preobrat v njihovem političnem delovanju, ali to so le prazne besede. Do poštenja je pri klerikalcih še dolga pot, ako ne nastopijo vsi dobro misleči Slovenci proti njim ter jih nauče pravega poštenja in razsodnega vpoštevanja naših razmer. Konec bodi večnim hujškarijam! Naše ljudstvo naj misli na delo in napredek! Delo in napredek pa pospešuje le poštenost.

Železničarske zadeve.

Iz železničarskih krogov nam pišejo:

V članku g. dr. Kokalja v »Slovenskem Narodu« 28. pret. meseca se pohvalno omenja železničarji, ki so s svojim požrtvovalnim delom za časa preobrata izborni služili svoji jugoslovenski domovini. Noč in dan so bili v skrajno naporni službi, da so pomagali rešiti našo jugoslovensko domovino pred nevarnostjo, ki jej je pretila. Železničarji ne iščejo pohvale v javnosti radi tega, kar so storili za domovino, ker vsak izmed njih je smatral za svojo sveto dolžnost, vztrajati do skrajnosti.

Prav na bi bilo, da bi se izpolnil vsaj mali del onih številnih obljub, ki so se takrat vsipale na železničarje! Sedaj pa je tako, da imamo od obljubljenega zelo malo in kar nam včasih po eni strani dajo, nam po drugi strani vzamemo. Veselje je zavladalo med železničarji takrat, ko so jim izpremenili plačo v dinarsko vrednost t. j. kolikor kron toliko dinarjev, ali glej h kratu so bile reducirane plače in odvzeta je bila tudi stanarina. O pragmatiki ne slišimo zopet nič in najbrže poteče še mnogo časa, da pridemo do nje. Pač se nam vsiljuje neki načrt, s katerim se pa ne bomo nikdar sprijaznili, kajti prirejen je menda po sistemu gospoda Jeliča, ki je rekel nekoč, da ima dosti mul in volov za vzdrževanje prometa. Ali ste že slišali kdaj kaj takega? Obeta se nam tudi večja kilometrina in čitali smo že, da jo le ministrski svet potrdil, toda v naših pisarnah ni ne duha ne sluha o kaki taki odredbi. Potrebujemo pa jo nujno, da bomo mogli živeti in se oblačiti.

Ko so bile naše želje po boljšem zaslužku preglasne, so imeli za nas žandarje, puške in bajonete in 24. aprila si je takratni deželni predsednik dr. Brejc zaslužil »slavnostni spomenik«, mesto Ljubljana si je zapisala 24. april 1920 v svojo zgodovino kot krvavi dan. Takrat smo bili puntarji, ki hočejo državo prekučiti. In radi nekaj nepremišljenih besed

nekega vročerkvneža so počili streli na delavstvo.

Imamo svojo ravnateljstvo v Jugoslaviji, toda ali se nam kaj boljše godi kakor pod švabsko vlado? Globe za vsako malenkost so na dnevnem redu, Dosegajo ogromne svote. Anarhističnega nereda niso zakrivil železničarji in pred svetom ga ni mogoče skriti. Vodilni gospodje naj si ga kar lepo zapišejo na svoj račun. Dalo bi se še mnogo povedati, toda kdo bo poslušal te železničarske pritožbe!

Gosp. dr. Kokalju se za njegove pohvalne vrstice zahvaljujemo, iavnosti pa obenem povemo to, da železničarji nismo plačani tako, da bi mogli vsaj nekoliko udobnejše in bolj brez skrbi živeti svoje življenje. Za svojo prvo uslugo, storjeno naši mladi domovini, ne zahtevamo nikake hvale, prosimo samo to, da kadar se zopet oglašimo, da potrebujemo kruha, da bo cenjena javnost z vodilnimi činitelji vred stopila na našo stran in z nami solidarno čutila!

ODBOR ZA PRIZNANJE SLUŽBENIH LET NARODNIM DELAVCEM.

— Beograd, 4. julija. (Izvirno.) Ustanovljen je poseben odbor, ki ima nalogo započeti akcijo v korist narodnim kulturnim delavcem, osobito, da se jim prizna gotova službena leta. Predsednik odbora je šef demokratske stranke g. Ljuba Davidović, podpredsednik pa Jovan Cirko- vič. Odbor ima predvsem namero podpirati tudi vdove in sirote narodnih delavcev.

LJENINOVA BOLEZEN NEIZPREMJENJENA.

— Riga, 3. julija. (Izv.) Po vesteh iz Moskve se Ljenuovo stanje ni izboljšalo. Ljenu se sedaj nahaja na deželi. Uživa popoln mir. Ne sme čitati niti knjig niti časopisov in ne sme sprejemati niti komisarjev. Radi tega ga ni mogel obiskati niti Krasin, ki mu je imel poročati o zelo važnih zunanjepolitičnih zadevah.

Dr. Niko Zupanič:

Pohvala nune Jefimije carju Lazarju.

(Za 533. obletnico kosovske bitke.)

Ob koncu IX. stoletja so Nemci poklicali finsko-turške Madžare na pomoč proti močni Moraviji. In velika moravska država je res propadla pod udarci divjih madžarskih jezdecov, toda tudi Nemce je usoda poplačala za nepremišljeno škodoželjnost, ker so bili skoraj sto let izpostavljeni madžarskim napadom, so izgubili Vzhodno marko. Nekaj sličnega se je dogodilo drugim mongolskim narodom, z osmanskimi Turki, ki so jih pretendenti na bizantinski prestol klicali na pomoč in ki so tako spoznali lepo primorje ob Egeji in dobili skromne po Carigradu. Bizant jih je klical tudi iz strahu pred Srbi.

Okoli polovice XIV. stoletja so se Turki nasilno polastili trdnjave Galipolja ob Helespontu in tako zavzeli prvo postojanko na evropskih tleh. Car Dušan (1331—1355) je spoznal pokvarjenost Bizantincev in turško nevarnost za slovanski polotok in Evropo. Odločil se je, vzeti Carigrad ter izgnati Osmance iz Evrope. Žalibog mu je nenadna smrt prekrizala dalekosežne načrte svetovnega pomena. Na prestolu mu je nasledil njegov sin, Stefan Uroš IV., ki pa je bil slabši in je carovina obstajala le še navidezno, po imenu, do njegove smrti (1371). Fevdalna gospoda, ki so je vedno gibal v centrifugalnih sferah, če je bil slab vrhovni vladar, je dosegla neodvisnost v svojih pokrajinah in tako razdrobila srbsko veličje baš v času, ko je bila najbolj potrebna za zaščito neodvisno-

sti južnih Slovencev in evropske kulture. Odslej zgodovina ne pozna več celokupnega nastopa srbskega naroda v boju s Turki, ker so se borila posamezne države vsaka za sebe. Samo večasih je nevarnost združila več držav, da so se skupno uprle Azijatom. To je bilo v bitki na Marici leta 1371 in na Kosovem polju leta 1389.

Zanimivo je, da se car Stefan Uroš IV. imenuje leta 1366 v Dubrovniških spomenikih dominus imperator Sclavoniae, to je car Slovenije. To bi pač pomenilo, da se je smatrala srbska carevina kot predstaviteljica južnih Slovencev. Bistvo oko Primorca je zgodaj opazilo, po katerem potu in v katerem znamenju se moramo sporazumeti, zmagati in zediniti. Poleg carskih delegatov so prispeli v Dubrovnik istega leta tudi odposlanci kralja Vukašina (Dominus rex Sclavoniae) po istem pravku, namreč zaradi davka sv. Dimitrija. Sodi se, da je kralj Vukašin opravljal v izvesnem pogledu službo skrbnika ali pomočnika pri slobošnem carju. Neposredno pa je Vukašin vladal v ozemlju severno in južno od Šar planine, tako so bila v obsegu mej njegove kraljevine mesta Prizren, Skopje, Prilep. Kakor je bil kralj Vukašin energičen in razborit mož, tako je tudi njegov brat, despot Jovan Uglješa pod najtežjimi pogoji energično vladal in urejeval svoje gospodarstvo v jugovzhodnem kotu Makedonije, kjer se je moral boriti z bizantinskim patrijarhom, z bizantinsko carevino in tudi s Turki.

Zvesto mu je stala ob strani z nasvetom njegova vsestranska izobražena in modra soproga, hči nekdanjega srbskega carskega namestnika Vojihne. Prestolnica te obsejne države je bila Sereš (Serai), ki je bila zbirali-

šče sijajnih vitezov, učenjakov in me-nihov srbske in grške narodnosti.

Despot Uglješa se je leta 1371 začel resno pripravljati na vojno proti Turkom, ki so že prekorajili mejno reko Mesto in vznemirjali njegove podanike. Poklical je na pomoč tudi svojega brata Vukašina, ki je sam prispel na jugovzhod ter prevzel vodstvo nad vojsko, ki se je zbrala v Serešu. Pravi jo, da je štela 60.000 mož, kar pomeni za tisti čas naravnost veliko število. Srbi niso udarili takoj na Galipolj ali na Dimotiko, glavne turške postojanke, ampak so krenili proti Jedrenam (Odrin Adrianopol). En dan hoda od tod, v gozdnatem predelu pri Cernomenu (Čirmen) na desni obali Marice, so se udarili Turki in Srbi. Zadnji so doživeli popoln poraz. Na bojnem polju sta ostala mrtva oba brata, vladarja Vukašin in Jovan Uglješa. Ker Turki niso pokopali ubitih, so se leta in leta belile kosti bojnikov na bojišču. Ko so leta 1913 prišli Srbi na pomoč Bolgarom pri Jedrenah, je ukazal vojvoda Stepa Stepanović, da se na mestu nesrečne bitke služijo parastos v spomin in za pokoj duš padlih srbskih križarjev.

Poraz Srbov pri Cernomenu (dne 26. septembra 1371) je Turkom odprl prost vohod v dežele med Egejskim morjem, Šar planino in Jonskim morjem. Turki četaši so se razkropili na vse kraje ter plenili in požigali do Tesalije in Arbanije. Poprej neodvisni srbski vladarji so namah postali sultanovi vazali, kakor na primer Vukašinov sin, kralj Marko v Prilepu, despot Dragaš in njegov brat Konstantin v severovzhodni Makedoniji okoli Kumanova, Krato- va in Velbožja. Dinastija na Marici padlega Jovana Uglješe je morala pobegniti iz lepe prestolnice Sereše in zamajala jo je neka bizantinska rodbina,

seveda pod vrhovnim sultanovim gospodarstvom. Obudovela soproga Uglješe je našla pribežališče na dvoru kneza Lazarja, ki je vladal v Šumadiji in je kmalu potem oblekal črno rizo nune. Odslej je kot nuna Jefimija molila Boga za pokoj duše svojega moža, ki je padel za sveti križ in zlato svobodo ter za zboljšanje usode južnih Srbov na obeh straneh reke Vardarja.

Ko je sultan Murat I. podjarmil južno Srbijo, se je prišel resno pripravljati, da podjarmi tudi severno onstran Šar-planine. Prvi poskus se mu je ponesečil, ker ga je knez Lazar premagal pri Pločniku v dolini Toplice. To je bila sploh prva zmaga kristjanov nad Turki. No, Murat I. ni postal malodušen zaradi tega neuspeha, ampak se je pripravil na novo vojno proti severnim Srbov v največjem obsegu. Tudi knez Lazar je vstvaril koalicio vladarjev severno od Šar-planine in se postavil nasproti Turkom na Kosovem polju, na Vidov dan leta 1389. Tu je doživela srbska svoboda katastrofo, car Lazar pa je bil obglavljen na povelje umirajočega sultana.

Res je, da so bili Turki izborna vojna sila in da so imeli veliko boljše taktiko kakor težki evropski oklopniki tedanje dobe, vendar pa bi se bili Srbi lahko ubranili mohamedanskim Mongolov, če bi ne bila sebičnost fevdalne gospode razdrobila in oslabilo moči naroda. Lastna korist jim je bila dražja kot ljubezen do skupne domovine in ljudstva. Isto kažejo danes voditelji raznih političnih strank, ki rastejo od dneva do dneva, samo da je več protendentov za častna mesta in ministrske stolice, med tem ko opozicija s svojimi temnimi političnimi nazori izpodkopa temelje naše velike in lepe države. Quousque tandem? Dosti je! S zapo-

vedo nekega dne oni, ki vedo kako težko je bilo nam zaslužnjim povrniti svobodo po desetih stoletjih suženjstva.

Srbska narodna cerkev slavi Lazarja kot svetnika, narod pa ga opeva kot mučenika, ki je rajše dal življenje nego da se sramotno pokori sovražniku, ki je bil tuj po krvi, veri in kulturi. Poraz na Kosovem polju je pomenil moralno zmago naroda. »Car Lazar je vedel, da bo ostal mrtve na bojnem polju, pa je le šel v boj, mesto da je kot vazal priznal Turke. Privolil je »nebeskemu cesarstvu«.

Knez Lazar, ali kakor ga imenuje narodna pesem, car Lazar, je bil položen k večnemu počitku v svoji zadušni Ravanici v Srbiji. Ko so pozneje v XVII. stoletju tamošnji menihi bežali pred osvetlo Turkov, so vzeli a seboj tudi krsto s telesnimi ostanki carja in jo prenesli v Vrdnik (Nova Ravanica) v Sremu. Od vseh krajev romajo Srbi semkaj na Vidov dan, da se poklonijo njegovemu spominu.

Lazarjeva krata ima svilen pokrov in na svili mu je z zlatimi črkami izročena pohvala nune Jefimije, vdove Jovana Uglješe. Ona je zložila to povečljivo in ganljivo pesem junaštvu in mučeništvu carja Lazarja leta 1399 to je deset let po kosovski bitki. Lastnoročno je vezla vezeno iz zlatih nit in jo zalivala s solzami. Napis je okrašen tudi s figurami in je najlepši spomin pobožnosti, delavnosti in okusa srbske plemkinje taktičnega časa.

Jefimija je napisala pohvalo v takratnem staroslovenskem jeziku, kakor je bil na koncu XIV. stoletja v rabi pri Srbi. Pribežujemo ta biser srbske srednjeveške večinskega nabožne literature v novi srbsčini.

Končni sporazum z Italijo odgođen.

ODGOVOR ITALIJANSKE VLADE. — PAŠIČEVO ODKLONILNO STALIŠČE GLEDE ZADRA. — DEMISIJA MINISTRA DR. KRSTELJE. — KRIZA V VLADI.

— Beograd, 5. julija. (Izvirno.) V parlamentarnih in tudi v vladnih krogih je večer nastalo veliko iznenadenje in mestoma presenečenje. Iz Rima je v ponedeljek poznó zvečer naša vlada prejela odgovor italijanske vlade na naše spreminjavalne predloge h konvencijam glede sporazuma, sklenjenem v Rimu in začasnó podpisanim od naših delegatov, osobito od ministra dr. Ivo Krstelja. Italijanska vlada je te spreminjavalne predloge v bistvu sprejela.

Poyodom vesti, da je italijanska vlada v podrobnostih sprejela naše predloge, so večerá dopoldne smatrali politični krogi sprva za gotovo, da bo sporazum med našo državo in Italijo v najkrajšem času perfekcioniran. Splošno je prevladovalo mnenje, da je sporazum z Italijo definitiv.

Nastale pa so nove komplikacije iz razloga, ker, kakor soglasno javljajo vsi beogradski jutranji listi, ministrski predsednik g. Nikola Pašić ne soglašá z nekaterimi določbami konvencije glede Zadra, posebno pa ne glede odločitve nevtralne cone za Zader v širini 16 km, ker sam je za to, da se da Zadrú nevtralna cone v največji širini 5 km. Ministrski predsednik smatra preveliko nevtralno cono kot škodo državi.

Radi te okolnosti je sporazum z Italijo odgođen na nedoločén čas.

— Beograd, 5. julija. (Izvirno.) Z ozirom na odklonilno stališče ministrskega predsednika g. Nikole Pašića glede definitivnega sporazuma z Italijo je minster ver dr. Ivo Krstelj, ki je zelo angažiran pri podpisu rimskih konvencij, naložbo prijavil svojo demisijsko šefu demokratske stranke g. Ljubi Davidoviću. Pismo je predsednik demokratskega kluba prejel okoli 11. dopoldne, Mi-

nister Krstelj pa je na to pisмено prijavil svojo demisijsko tudi ministrskemu predsedniku g. Nikoli Pašiću. Radi tega je nastala v vladi kriza.

— Beograd, 5. julija. (Izvirno.) Radi diferenc v vladi glede sporazuma z Italijo smatrajo politični krogi za možno, da odstópi tudi zunanji minister dr. Ninčić, ki je poprele pred prejemom poročila iz Rima odpotoval na Bled, da poroča kralju o dogodkih glede Bolgarske.

— Beograd, 5. julija. (Izvirno.) Naša vlada je v ponedeljek poznó zvečer sprejela poročilo italijanske vlade, da sprejema Italija vse spreminjavalne predloge h konvencijam glede izvršitve rapalske pogodbe. Radi tega je bilo večerá dopoldne razpoloženje v parlamentu zelo povoljno. Situacija pa se je tekóm dopoldneva zelo oslabšala, ker se je zaznalo, da ministrski predsednik Pašić ni naklonjen konvencijam glede Zadra z ozirom na široko nevtralno cone. Splošno smatrajo, da je sporazum z Italijo odgođen na nedoločén čas, ker je očividno, da izbruhne načelna kriza v Pašićevem kabinetu.

— Beograd, 5. julija. (Izvirno.) Dalmatinski poslanci so sprva pozdravili vest, da pride do definitivnega sporazuma z Italijo, ker je prebivalstvo okoli Zadra zelo zainteresirano v gospodarskem oziru. Absolutno ne odobrava odklonilnega stališča ministrskega predsednika.

— Beograd, 5. julija. (Izvirno.) Na večerájšnji popoldanski seji je demokratski klub razpravljá o demisijski ministru dr. Krstelja. Demokratski klub je izrazil ministru Krstelju popolno zaupanje in ga zaprosil, da ostane še nadalje na svojem mestu. Klub pa je nadalje odobril vse predloge ministra prosvete Svetozarja Pribečevića h konvenciji o šolstvu.

Narodna skupščina.

PRORAČUNSKA RAZPRAVA. — KLERIKALNE KLEVETE PROTI ŠOLSTVU.

— Beograd, 5. julija. (Izv.) Narodna skupščina je večerá nadaljevala proračunsko debato. Klerikalci so porabili priliko, da so zliži vse svoje sovraštvo na Sokola. Odločno jim je odgovarjal posl. samostojne kmetijske stranke Mermolja. Drugače je bila debata stvarna, samo klerikalni poslanec Škulj je kot duhovnik začel politično gonjo proti Sokolu.

Plenarna seja je bila ob 9.30 dopoldne otvorena. Po končanih formalnostih je zbornica takoj prešla na dnevni red. Nadaljevala se je razprava o proračunu.

Posl. dr. Mazi (dalm. kler.) je k proračunu zelo stvarno govoril, skušal je ugovarjati proračunu iz stvarnih razlogov. Navajal je žalostne gospodarske razmere v Imotskem okraju, ki je ves popolnoma zametaren in neplodnošen, torej za državo pasiven, a poče nikdo povzeti inicijativo, da bi okraj, drugače popolnoma poplavljen, gospodarsko dvignil in obogatil. V tem okraju je glavni poljedelski pridelek tobak, katerega pridelovanje pa se je sedaj znižalo za ena tretjino. Poslanec je dalje govoril v tem smislu, da bi tekla Jadranska železnica v smeri Mostar preko Imotskega v Split.

Posl. Voja Lazić, (zemljoradnik) je kritiziral proračun. V splošnem je govoril o valutnem vprašanju in ponovno zahteval popolno prepoved uvoza luksuznega blaga. Dalje je zahteval, da se vpostavi v proračun večje podpore poljedelskim kmetom. Očital je vladi, da še ni ničesar ukrenila glede zavarovanja poljedelskih delavcev zo-

per nezgode, da ni ničesar ukrenila glede odstranitve kužnih živinskih bolezni in da ne skrbi popolnoma za podporo poljedelcev, oškodovanih vled poplav. Dalje je Lazić razvijal program o kanalizaciji rek, o regulaciji hudournikov in o pomoči poljedelcem radi slabe letine. Naglašal je tudi, da mora vlada bolj skrbeti za kmetijski šolstvo.

Posl. Janković (rad.) je govoril kot prvi generalni govornik vladne večine. Govoril je o proračunskem ravnotežju. Obširneje je razpravljá o redukciji uradništva. Zahteval je, da vlada v najkrajšem času izvede do redukcije v interesu proračuna in stabilnosti, dalje je govoril o invalidskem vprašanju in zahteval, da mora vlada invalidom točno in vsak mesec, kakor uradnikom izplačati invalidsko pokojnino.

Ob 1. popoldne prekinjena seja se je nadaljevala ob 5. popoldne. Popoldanska seja je bila mestoma zelo zanimiva in deloma viharna, ker so slovenski klerikalci začeli z ofenzivo proti Sokolstvu.

Pol. Ivan Mermolja (SKS) je izjavil, da glasuje za proračun. Obširneje je govoril o finančnem stanju države in posebno naglašal, da je iskati glavni vzrok državnemu primanjkljaju v trgovinski politiki izvoza in uvoza. Ta politika v glavnem ubija našo valuto, radi česar z ozirom na nizki tečaj vlada med kmetiskim prebivalstvom veliko nezadovoljstvo. Seveda ne moremo dožiti vlada, da je ona kriva vsega tega, da je ona kriva pasivne trgovske bilance. Kriva je vlada v toliko, ker dopušča popolnoma po nepotrebnem uvoz takih

predmetov, ki jih naš kmetijski narod absolutno ne potrebuje. Poslanec je za prepoved uvoza luksuznega blaga.

Glavni vzrok slabega finančnega stanja pa je po mnenju posl. Mermolja v glavnem v tem, ker naši državni primanjkuje domača, dobro razvita industrija. Radi tega je tudi industrijsko delavstvo premalo produktivno. Obrat se proti socializmu in naglašá, da je glavna naloga socialističnih strank podučevati delavstvo v tej smeri, da več producira in s tem pride do blagostanja. Slovenski delavec, ki je v Ameriki in tudi v Nemčiji poznan za najboljšega in najvstrajnejšega delavca, lahko dobi tudi v državi obilnega dela toda v neproduktivnost ga je zavedlo komunistično gibanje. Dalje govori proti strankarski demagogiji in naglašá, da je morale vse stranke delovati v tem smislu, da se doseže popolno ravnotežje v državnih finančih. Kot kmetijski poslanec, ki zastopa oni del slovenskega kmeta, kateri je za konsolidacijo države, glasuje za proračun.

Posl. Janez Škulj (kler.) je najprej začel vehementno napadati vlado radi njene šolske politike. Napadel je politiko ministra prosvete, češ da preganja katoliško šolo, ker baje uvaža v šolo frimazonstvo, pritoževal se je radi tega, da so bila v Vojvodini izgnane iz šol nune. (Kakor je bilo ugotovljeno, so bile te nune, katerim je vlada odrekla vodstvo gotovih šol, pronosirane madžarske vohunke). Dalje je Škulj govoril, da vlada preganja Marijanske kongregacije in Orle, protežira pa Sokole. Napadel je oštro ministra prosvete, češ da uvaža v šole sokolski naturalizem. Škulj je protestiral ogorčeno proti uvedbi sokolske vzgoje v šolah, ker so sokolske organizacije brezverske. Citiral je po škofovem načinu in po jezuitskih metodah razne iztrgane citate iz člankov »Češkoslovaške Sokolskega Vestnika«, kakor tudi Vestnika Slovenskega Sokolstva.

Ponosno je dvignil glavo in začel bahato citirati neki izrek Sokola »dr. Vidmaria« (čuli so se klici: »Mogoče Stane Vidmar!«).

Dalje je Škulj obširno govoril o Marijanskih kongregacijah, katerih članke baje vs. vlada zelo preganja in da vlada ne bo plačevali katoliške duhovščine, dočim izdaja velike svote za duhovščine drugih konfesi. Ogorčeno je izjavljal, da vlada zatira katoliško cerkev.

Posl. Mermolja je zaklical Škulju prav ironično: »Seveda če bi tako bilo, bi bilo dobro! Toda vse cerkvene bratovščine so politične organizacije, ki zborujejo v cerkvi!« (V zbornici velik smeh).

Tudi posl. Majcen (SKS) je Škulju napravil dober medklic, ko se je začel Škulj pritoževati, da vlada na Hrvatskem podpira narodno cerkev. Kratkot mu je rekel: »Ne vlada, marveč Rim, ker noče odpraviti duhovniškega celičata.«

Po Škuljevem govoru je bila seja ob 8. zaključena in odrejena za danes ob 9.30 dopoldne nadaljna seja.

IZ ZVEZE NARODOV.

— Ženeva, 4. julija. (Izv.) Danes se je sestala konferenca članov Zveze narodov, da razpravljá o vprašanju potnih listov v Rusijo, kakor tudi vprašanje brezplačnih kart. Naš delegat dr. Milutin Jovanović, poslanik v Bernu, je v imenu vlade izjavil, da vlada kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev sprejema predloge dr. Nansena z gotovimi pridržki, katere je predsednik konference smatral za upravičene. Koncem seje je bila imenovana petčlanska komisija, da prouči predloge dr. Nansena. V to komisijo so bili izvoljeni zastopniki Nemčije, Francije, Poljske, Švice in Jugoslavije.

BRATJE IN SESTRE!

ZBRAJTE PREDMETE

za
I. JUGOSLOVENSKO ŠKOLSKO RAZSTAVO!

Louisa de la Ramée (Quida): 30

Knežinja Vjera.

Roman.

Počival je nekoliko v šumarski krčmi, potem se je vrnil. Oprašen se je bolj in bolj bližal šli, ko je mahoma zagledal pred seboj dve postavi in poleg njih psa. Kmalu je spoznal Vjero, ki jo je spremljal ruski služabnik. Došel je jo v par minutah; šla sta počasi. Toda obotavljal se je. Morda je bolje, da se obrne in se ne pokaže. Ali sedaj se je Vjera okrenila za zahodnim solnce in je zapazila Corréze.

Odločil se je in je stopil proti njej. Zardela je, ko se ji je približal, vendar mu je preprosto in prisrčno segla v roko, ko se ji je odkril poklonil.

»Tako sama, milostiva knežinja? Ali se tudi navdušujete za samoto v naravi?«

Odgovorila je nekam burno, da silno rada hodi peš. Ni ga povabila, naj jo spremlja, a mu tudi ni pokazala, da hoče iti sama, in tako sta stopala v pogovoru sedaj molče dalje.

Stari ruski sluga, ki je šel za njima, je nagubančil čelo. Vedel je, kdo je Corréze in bil celo v Peterburgu prisoten pri nekem zmagoslavju njegove nastopu. Vendar pa je bil mnenja, da takle pevec nima pravice, hoditi kakor njene vrste ljudje poleg knežinje Zurova. Stopiti ni mogel, ka-

Politične vesti.

— Pisma kraljeviča Gjorgia falsificirana. — Beograd, 5. julija. (Izv.) Iz popolnoma zanesljivega vira smo pooblaščenim objavili, da so vsa v nekaterih, zlasti v separatističnih in tudi klerikalnih listih priobčena pisma kraljeviča Gjorgia popolnoma izmišljena, deloma falsificirana in tendenciozna.

— Demonstracija proti madžarskemu listu. V Subotici je večja skupina narodnih meščanov demonstrirala pred uredništvo madžarskega dnevnika »Hirap« in razbila par tken.

— Madžarska akcija v Vojvodini. Iz Subotice poročajo, da namerava madžarska stranka v Vojvodini ustanoviti po vseh večjih mestih urado za zaščito narodnostnih manjšin.

— Razmejitev z Romunijo. Iz Beograda poročajo, da je odpotovala naša razmejitvena komisija v Temišvar, kjer bo nadaljevala svoje delo.

— Italija in naša država. »Balkan« piše: Francosko in angleško časopisje dokazuje, da se v politiki italijanske vlade znova prikazuje žalostni cinizem, ki je do sedaj oviralo Italijo, da bi živela v prijateljskih odnosih z mladim sosednim narodom. Ta usodna politika je vrgla Orlanda, Sonnina, Nitti, Giolitti in Sforzo ter se kljub temu še vedno nadaljuje. Vselej tega ne trpi samo Italija, temveč tudi svetovni mir. Ratifikacija pogodbe v St. Margheriti še vedno ni izvršena, Dalmacija je še vedno zasedena, rapalska pogodba še vedno ni izvedena. Italija bo izgubila priliko, da uredi sama na prijateljski način svoje odnose z Jugoslavijo. Iz krajevne vprašanja ustvarja mednarodno vprašanje, ki mora povzročiti velike zapletitve. Anglija in Francija ne moreta ravnodušno gledati tega razvoja na Adriji. Italijanski imperijalizem in fašizem uničujeta moč in konsolidacijo Italije. Italijo ima mnogo razlogov, da živi v miru in prijateljstvu s kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki ima vse pogoje za napredek v bodočnosti.

— Lloyd George za Mazzinijeva načela. Ob priliki Mazzinijeve proslave, ki jo je priredila londonska italijanska kolonija, je govoril tudi Lloyd George, ki je hvalil Mazzinija kot največjega duševnega velikana. Med drugim je govoril: Med sedanjo generacijo ni človeka, ki bi imel toliko vpliva, kakor ga je imel Mazzini. Bil je prorok nacionalizma. Danes, po osemdesetih letih, so dali njegovi nauki življenje državam, ki so se rodile v Evropi po veliki svetovni vojni. Narodi, ki so bili sužnji Turške, Avstrije in Rusije, so dobili svojo samostojnost in svobodo potom Mazzinijevih načel, ki se jih je poslužila tudi Irka. Mazzinijevi nauki triumfirajo povsod. Imamo svobodno in neodvisno Jugoslavijo, svobodno in neodvisno Češkoslovaško, Poljsko itd. V Mazzinijevih načelih najdemo tudi vse potrebne elemente za evropsko obnovo. Kot narodno dolžnost je označil spoštovanje pravic vseh narodov. Mazzini ni veroval v možnost obstanka držav in narodov na razvalinah drugih narodov in držav. Zelim, da bi bila Evropa enota pobratimskih narodov, v kateri naj bi ne bile svobodne samo Jugoslavija in Češkoslovaška, ampak tudi države, ampak kjer naj bi bil tudi pomirjen in svobodni Balkan. In v taki Evropi naj bo, če želi, tudi Irka. Med narodi mora prenehati sovraštvo, ker bomo drugače zopet zasluženi. Berite ponovno Mazzinija!

— Politika in vera v sovjetski Rusiji. Luciano Magrini piše v reviji »Secolo XX«, da se oživljajo v sovjetski Rusiji stare sekte, ki so se zdele že davno pozabljene. Med temi je tudi sekta očičevanja, ki se širi zlasti v Sibirski, Samari in Tambovu. Nedavno je šlo v nekem kraju tambovske gubernije okoli dvesto ljudi v hišo, na kateri so postavili velik križ in jo obdali z velikimi kupi lesa. Zažžali so les pred hišo ter so vsi zgoreli v prepičanju, da so izvršili zveličavno ceremonijo očičevanja. Sedanjí poboj v Rusiji se more primerjati z dobo desetih let anar-

hije, ki so sledili l. 1612. Car in patrijarh sta bila ujeta, Švedi so zavzeli Novgorod, Poljaki pa Krenilin. Povsod so bile razbojniške tolpe, ki so ropale po mestih, mučile kmete in onečale cerkve. V skrajni sili je rešila takrat Rusijo ruska verska gorečnost, ki je bila podobna gibanju, ki ga je povzročila v Franciji Ivana d' Arc. Rusko ljudstvo se je naveličalo političnih eksperimentov, ki jih unganjajo z njimi boljševeiki, ter išče rešitve v verskem fanatizmu.

— Vatikan in Palestina. Iz Zeneve poročajo, da je poslal kardinal Gasparri v zadevi angleškega mandata nad Palestino Zvezi narodov pismo, v katerem piše, da Vatikan ni protí enakopravnosti Judov z drugimi narodi in verami v Palestini, da pa ne more privoliti v privilegije Judom na škodo drugih narodov in ver. Končno zahteva zadostno varstvo za krščanska veroizpovedanja v Palestini. Glede prve zahteve je treba omeniti, da se nanaša na nameravani gospodarsko, upravno in politično samostojnost Judov. Glede druge zahteve pa je treba poudariti, da vsebuje čl. 14 osnutka za angleški mandat ustanovitve posebne komisije, ki naj bi uredila razmerje med posameznimi veroizpovedanji. Člani te komisije bodo zastopniki vseh veroizpovedanj v Palestini. Vatikan seveda ne more pristati na to, da bi odobravali o katoliških interesih zastopniki, ki jih ni odobrila katoliška cerkev. Najtežja naloga te komisije bo vprašanje svetišč, ki so verska last raznih veroizpovedanj. Vatikan je svetoval, naj bi bili člani te komisije konzuli v Palestini zastopanih držav, ki so obenem zastopane v svetu Zveze narodov.

Julijska krajina.

— Goriška županska zveza proti razdelitvi političnega društva »Ednostie«. Goriška županska zveza je sprejela poročilo, da so se župani postojanske in bistriškega okraja izrekli proti razdelitvi političnega društva »Ednostie« in da se ohrani sedanja enotna politična organizacija. Županska zveza se je nato po dolgi debati soglasno izrekla, da se ima izvršiti reorganizacija političnega društva brez razdelitve tako, da naj centrala ostane v Trstu in se ohrani enotno politično društvo.

— Šolska prireditve v Sežani prepovalana. V Sežani se je imela vršiti napovedana prireditve »Šolskega društva«. Vlada pa je zadnji hip prireditve prepovedala s praznim izgovorom, da se je bati za javni mir in red, v resnici pa zato, ker hoče preprečiti vsako gibanje za jugoslovensko šolstvo.

— V Gorici se je pojavila kakor lani ob tem času neka družba vlomilcev, ki so pridno na delu. Zadnje dni je bilo izvršenih več vlomov, med njimi v občinško blagajno, iz katere so odnesli za kakih 34 tisoč lir denarja in drugih vrednosti. Tatovom so morale biti razmere dobro znane, ker tekóm meseca je blagajna navadno prazna, le proti koncu meseca si mora preskrbeti blagajnik denar za mesečna plačila uradnikom in drugim občinским uslužbencem. Svoj pomočni obisk so temu primerno uredili. — Naslednjo noč, t. j. od 29. na 30. junija, so se spravili nad blagajno v deželno-upravnem uradu; tudi tam se jim je delo izplačalo, ker so dobili v blagajni nekaj tisočakov. — Nekd gospe Ani Zajec so odnesli ponosi dragocenosti za kakih 60 tisoč lir; k sreči je pravočasno zapazila vlomilce in začela kričati na pomoč. Preplašeni roparji so na begu izgubili en zavitek in 2 njim približno polovico plena.

— Predelava železnice. Vlada se je odločila, da predloži v prihodnjem zbornem zasedanju zakonski načrt, vsebujoči gradnjo predelke železnice v odobritev. Tako vsaj poročajo italijanski listi. Poročajo pa tudi, da bo vlada zahtevala od zbornice pooblaštilo, da bo smela oddati delo kakemu privatnemu podjetju. Goriški italijanski listi pa to zahtevo grajajo, češ, da bi potem dela mnogo več stala. »Naj omenjamo samo gotova obnovenjena dela, ki so stal aerar v gotovih slučajih dvakrat, trikrat, desetkrat več nego je bilo treba in to vsled besne dobičkaželosti ne preveč tankovrstnih ljudi in vsled pomankljivosti nadzorstva.« Tako pravi »Il Popolo Friulano« in namiguje pri tem na sleparje v skladišču tehničnega urada.

Pohvala:

U svemu što je ovoga sveta lepo vaspitan! si još od mladosti, o novi mučenice, kneže Lazare, i moćna ruka Gospodnja pokaza te iaka i slavna među svem gospodom zemaljskom. Vladao si zemljama svoga otačastva, i u svemu si dobrom razveselio Hrišćane, koji ti pod ruku bide dani, pa si z junačkim srecem i s blagočastvom željom iznašao pred demona i protivnika božanstvenih crkava, rasudiš, da tvoje srce ne može otrpeti, da mirno gleda, gde Hrišćanima tvoga otačastva zavladaše Turci: i voleo si i ostaviti trošna visina zemalske vlade, pa se poprskati krvlju svojom i stati u društvu nebeskoga cara, nego li to otrpeti. Tako si dvoje postigao. I ubio si demona i primio si od Boga venac mučenički. Ni sad nemoj zaboraviti mila ti čeda, koja si svojim preminućem sirotina ostavio, jer od kako ti ode u večita nebesna veselja, druga ti čeda obuzeše mnogo tuge i boljke, u mnogome jadu svoj život provode, jer nad njima vladaju Ismailčani, te nam le svima tvoja pomoć od potrebe. Za to ti se molimo, da se pomoliš zajedničkome vladici za draga ti čela, mnogim ljudima sputanu, i koji hleb njihov dade, podigloše pletke velike na njih, a tvoja dobra a zaborav baciše, o mučenice! Ali ti znaš tagu i boljke te, da ti se ova svet ostavio, ti češ kao mučenik imati slobodu pred Gospodom. Prikloni kolena pred vladikom koji te je venčao, molj se, da mnogoletni život u dobru bogosudnu provoda draga čeda tvoja.

Ja, molj se da i bez tebe pravoslavna vera hrišćanska neodstupno stoji, kao da si ti s njom, molj se da Bog pobeđnik pobeđa pokloni dragoj tvojoj deci, knezovima Stetanu i Vuku nad neprijateljima vidljivim i nevidljivim, jer ako Božjom voljom pomoć primimo, pohvala čemo i blagodarnost tebi ukazati. Sakupi lik svojih drugara svetih mučenika, pa se sa svima pomoli Bogu koji te je proslavio; podaj glas Dirludu, kreni Dmitra, ubedi Todoru, povedi Merkurija i Prokopija, ne ostavi ni četrdeset sevastijjskih mučenika; u njihovome mučenju volju draga čeda tvoja, knez Stetan i Vuk. Molj, da im se od Boga pomoć učini, dodaj u pomoć našu, gde bio da bio! Pogledaj i na moj mali prinos i primi ga kao da je veliki, jer ti prinesoh pohvalu ne kako bi dostojalo, nego koliko sam malim razumom mogla, na po tome i nagradu malom očekujem. Ali ti, moj mili gospodine, nisi bio tako malopodanljiv in za trošnoga i kratkovekoga života na ovom svetu, kamo ti da si to bio u večitome i velikom životu, koji si primio od Boga. Mene telesno tadjinka, ti si kao tadjinka prihvatilo i svačim tebižno snabdeo, s toga te i molim da se za me postaraš, te da nišoh ltuu bura duše i tela moga. Jeltmna ti ovo usrdno prinosi, o sveče!

*) odgojen. *) domovine, države. *) pokropiti. *) otroke. *) smrt. *) Turki. *) Bogu. *) izmučena. *) so pozabili. *) ker. *) Stetan i Vuko. (1382-1426). *) svetnik.

kor bi bil najraje storil, med oba, ali razglabljal je, ali ni njegova dolžnost, da izreče svojemu gospodarju svoje pomisleke.

»Madame de Sonnaz danes ni pri vas?« je vprašal Corréze med dvema parzama.

»Ne, toliko znanec ima tukaj.«

»Ona je vaša prijateljica?«

»Bila je tako dobra in se je ponudila mojemu možu, da potuje z menoj.«

»Eh, če bi vedela, kako velika je njena infamija,« si je mislil Corréze, glasno pa je dejal: »Markiza je duhovita dama, gotovo je zabavna spremljevalka,« kadar hoče, je dostavil sam pri sebi.

»Tudi vi ste njen prijatelj, gospod Corréze?«

»Jaz?« je odgovoril in napravil obraz, da je Vjera osupnila.

»Saj ste bili vendar večerá pri njej na zajutruku,« je odgovorila.

»Seveda,« je jo prekinil, »dražestna dama je... Njen dovtip, njen duh.«

»Napram meni je vedno jako ljubezna.«

Corréze se je naklonil, in stoer tako rečeno, da bi bil marsikdo smatral to za ironijo. »Oh,« si je mislil, »ko bi smel govoriti naravnost, brez okolišev!« Nekoč ji je lahko spravil Nissette s poti.

Šel je proti mostičku ob poti, narejenem iz oklestkov. »Spočijte se, knežinja,« je dejal, »dolgo ste hodili in ja-

solnčnik tudi ni turistovska palica. Jaz vam medtem natrgam šopek rumenih gencijan. Mislim, da ste še vedno prijateljica cvetlice.«

»Se vedno,« je odvrnila s tužnim nasmehom.

Corréze je nabiral cvetke in se sklanjal k njim, zato pa ni prekinil razgovora. In ko sta slučajno zopet omenila madamo Jeanno, si ni mogel kaj, da ne bi izrazil svojega čudenja nad prijateljstvom med njima.

»Moj mož jo zelo upošteva,« je odgovorila Vjera.

»Aha!« je ušlo Corrézu. »Potem razumem. Ne usojam si oporekati sodbi njegove visokosti.«

»Tb se sliši, kakor da ste drugega mnenja,« je poslušnila Vjera. »Mar ni tudi vaša prijateljica?«

»O, jaz ubog pevec!« je menil. »Jaz nimam nobenih prijateljev. In če me danes kdo zaradi mojega talenta odkliče s tim, kar je podobno prijateljstvu, mi morda že jutri okrene svoj hrbet. Pregovor pravi: Zaujaj le u se in v svojo kljuse!«

Iz bojazni, da ne bi zašel predaleč, ako posluša tako svoje srce, se je poslej silil govoriti le o banalnih rečeh. Omenjal je tega in onega ter končno sta prišla tudi na Rusijo.

»Rusija je dežela nasprotstev, je menila Vjera. »Nikjer niso kontrasti tako ostri in kruti kakor ondle.«

(Dalje prihodnje)

Gospodarstvo.

TRGOVSKE MOŽNOSTI V JUGOSLAVIJI.

Angleško novinarstvo se v zadnjem času mnogo bavi s vprašanjem našega ameriškega državnega posojila. »The Observer«, eden največjih londonskih dnevnikov, vnovič piše sledeče:

Iz Jugoslavije nam javlja oseba, ki se tam nahaja v oficijelnih poslih, sledeče:

»Članek, ki ste ga objavili v eni Vaših zadnjih števil, o ameriskem posojilu Jugoslaviji, ki poziva v bodočnosti k večji podjetnosti angleških trgovskih krogov v tej državi, je povzročil ugodno presenečenje. Bil je pa tudi že skrajni čas, da se je prevladajoče mišljenje o Jugoslovenih kot narodu, ki se bavi samo z bojevanjem in ki nosi vedno nebroj handžarjev in samokresov s seboj, spremenilo v bolj razjasnjeno in pravilno mnenje: da se namreč smatra Jugoslavija kot država, ki ima veliko in najrazličnejše naravno bogastvo, ki se pa zamore le razviti s pomočjo tujega kapitala, tuje tehnične spretnosti in izkušnje. Če ne bomo pazno sledili dogodkom, more se zgoditi, da se politični položaj nekega dne razjasni in trgovski posli razvijajo. Toda takrat bode za nas že prepozno, ker si bodo do tedaj ameriške, francoske in nemške tvrdke zagotavljale svoja mesta v vseh podjetnih trgovskih zavodih, medtem ko bodo angleške tvrdke in angleški kapital z veliko zamudo šele pričele s tekmovanjem.

Iz raznih vzrokov je ostala do danes Jugoslavija praktično nerazvita. Srbiji, vsled njene revščine, ki so jo povzročili neprestani boji, manjka prijateljev; bivše avstro-ogrske slovanske pokrajine so pa v gospodarskem razvoju radi tega ostale, ker je to bila želja in nakana avstro-ogrske vlade. Samo en primer: V Jugoslaviji se nahajalo zelo bogati in daleč znani zakladi železne rude. Čeprav so prvotni strokovnjaki večkrat poskušali zainteresirati merodajne oblasti, dokazujoč jim, da je pri tej eksploataciji izklučljiv vsak riziko, se je začelo z delom šele ob začetku svetovne vojne in sicer le zgolj v vojaške svrhe. Veliko število drugih zdravih poslov čaka na evropski kapital in evropske izkušnje, tako n. pr. vodne zveze in pristanišča na rekah, izvoz živil, lesa itd. Izvoz na veliko pa zahteva predvsem dovolj denarnih sredstev in v drugi stvari tudi za trgovino z Anglijo sposobnih ljudi. Jugoslovenci pa, prepuščeni sami sebi, teh poslov ne morejo udelostiti, ker jim primanjkuje potrebne tehnične spretnosti in tudi nimajo izkušnje v izvrševanju velikih poslov.

Podjetni ljudje naj si zapomnijo, da Beograd, glavno mesto Jugoslavije, leži na začetku vzhoda ter da so bile mentaliteta in metoda Srbov zelo pod vplivom turškega nasilja. Zato Srbi ne zaupajo novim projektom. To nezaupanje je pa tudi upravičeno, če se pomisli kako so jih evropski kontrahenti in podjetniki v preteklosti varali, ker so gledali le na to, da imajo oni čim večjo korist, zanemarjajo pa so koristi svojih sopodgovnikov. Iz vsega tega izhaja, da mora imeti vsak podjetnik ali tehničar izvenec, ki namerava obiskati državo, kakršna je Jugoslavija, dobrega vodnika, ki res pozna narod in prilike in kateremu zapalo lokalne oblasti in merodajne osebe.

Takim sodbam o naši državi ne manjka dobrohotnosti, pa tudi ne — odkritosrčnosti. Gotovo pa naj nam služijo za bodril in navodilo k našemu bodočemu delu na vseh poljih — naše do sedaj zatirane domovine in njenih do sedaj zakopanih zakladov.

★

— g. Letina na Štajerskem. Seno v nižavah je večinoma že pokošeno, uspehi so jako različni. Po peščenih zemljah, koder niso prav nič gnojili, je letinski pridelek skoro še slabši kot je bil lani, namreč glede kvantitete, kvaliteta je boljša. Po vlažnih in gnojnih travnikih je kosnja dobro uspešna. Cene, ki se zdaj na trgu diktirajo, nikakor niso še zanesljive. S kosnjo v planinah se šele pričnajo. Izgledi na otavo so lepši kot so bili lani sovraž. Vinogradi so doslej kazali lepo. Preveč menjajoče se vreme med dežjem in solncem je pospešilo peronospero, grozdje je lepo, je preoklopo celo. — Povolnejši izgledi v splošnem so na žito žetev. Klasje je sicer bolj redko, a polno je klenega zrna. Zgodnji krumpir slab, lepo obeta pozni krumpir; tudi koruza se ugodno razvija. V splošnem se pričakuje boljše letino kot lani.

— g. Tržne cene v Celju 1. julija 1922. Cene pri mesu se niso izpremenile. Boljša kvaliteta se prodaja le redko na drobno. Cene so sledeče: govedina kg 56 do 64 K; v mesnicah, 40 do 52 K; na trgu; 1 kg v ampov 24 K; pljuč 24 K; jeter in ledje 56 K; loja 40 do 50 K; teletina 1 kg 60 do 64 K; svinjina 80 do 88 K; slanina 124 do 128 K; mast 124 do 132 K; prekajene šunka 120 do 130 K; prekajeno meso 90 do 120 K; prekajene glave 48 K; prekajeni jezik 100 K; drobnica 40 K; 1 piščanec majhen 50 K; večji 60 K; 1 kokoš 100 K; 1 petelin 110 K; 1 puran 180 K; 1 liter mleka 10 K; 1 kg evrovskega masla 120 K; 1 kg čajnega masla 140 K; 1 jajce 5 K; 1 četrt litra kisle smetane 8 K. Cene pri vinu in kruhu so ostale neizpremenjene. Zgodnjega sadja je dovolj na trgu in so tudi cene primerne. Specerjsko blago: 1 kg kave Portoriko 200 K; Santos 136 do 144 K; Rio 112 do 120 K; 1 kg kristal belega sladkorja 66 K; v kockah 76 K; 1 kg riža 28 do 44 K; 1 liter namiznega olja 96 do 108 K; bučnega 128 K; soli 16 K; mila 56 do 64 K. Mleški pridelki: 1 kg mleka št. 00 25.20 K; št. 0 24.20 K; št. 2 23.40 K. Z zelenjavo je trg zelo dobro založen, vsled česar so cene nekoliko padle. 1 komad glavne solate stane

1 do 4 K, 1 kg ohrovt ali karfiol 30 kron, 1 koleraba 2 K, 1 kumara po velikosti 8 do 20 K; 1 liter graha v stroču 8 K; 1 kg čebule 36 K; 1 kg česna 50 K; 1 kg krompirja 7 K in 1 velik kročni gob 18 K.

— g. Obrtna razstava v Celju (od 13. do 22. avgusta 1922). Pisarna za obrtno razstavo v Celju se je preselila na razstavi prostor v mestno osnovno šolo, pritičje, desno. Dopisi naj se naslovijo na »Obrtna razstava v Celju«, Zrinsko-Frankopanska ulica št. 1. Celje. Pisarna je odprta vsaki dan od 8. do 12. in od 15. do 18. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 11. ure.

— g. Obrtna razstava v Celju. Priprave za obrtno razstavo v Celju so v polnem teku. V zadnjem času se je prišlo do precejšnje številne razstavljalec in je pričakovati, da bo razstava krasno uspešna. S to razstavo bo pokazalo naše obrtništvo in industrija, da je v stanu oskrbeti domači trg s svojimi proizvodi in da dosežemo z dosledno žilavostjo v doglednem času popolno neodvisnost od tujine. Vsak obrtnik si mora biti svest, da bo razstava ugled splošnega obrtništva povzdignila.

— g. O jugoslovanskem vzorčnem sejmu v Zagrebu poroča »Nene Zürcher Zeitung«, da je zeb obiskane ne samo s strani držav male antante, Avstrije in Madžarske, ampak tudi s strani drugih evropskih držav.

— g. Mednarodna poljedelska zveza je imela te dni v Parizu sejo, na kateri je sklenila, da bo zahtevala pridružitve k Zvezi narodov.

— g. Ekonomski pregled Češko-slovaške. Pod tem naslovom je izšla v Zagrebu brošura, ki vsebuje splošno, toda dobro očitno gospodarski razvoj Češko-slovaške. Naročila sprejema »Jugoslovanski Kompas« v Zagrebu. Cena 3 Din.

— g. Državna borza dela. Pri vseh podružnicah »Državne borze dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptujju in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 18. do 24. junija 1922 dela 274 moških in 170 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 298 moških in 203 ženske delavne moči. Posredovanj se je izvršilo 367. — Priloge od 1. januarja do 24. junija 1922 izkazuje 20.266 strank, in sicer 9998 delodajalcev in 10.268 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 4443. — Dela iščejo: kovači; elektromonterji; strojni ključavniki; pekari; minarji; natakari; natakari; trgovci; sodniki; prodajalci; dninari; dninice; pisarni; moči; mehaniki; vzgojitelji; bolniške strežnice; vajenci vajenke itd. — V delo se snemajo: rudarji; gozdni delavci; kleparji; mizarji; kolariji; kovači; zidarji; tesarji; žagarji; strojni ključavniki; služkinje; kuharice; vajenci; vajenke itd.

Dopisi.

— Marenberg. Tudi mi ob severni meji smo slavili Vidov dan. Kako bi ga ne, saj nas je naš dični prvi slovenski župan po vzoru g. dekana, ki pridiguje skoraj vsako nedeljo razen v slovensčini — par pobojnim ženicam — tudi v blaženi nemščini, povabil z dvojezičnim vabilom. Gospod župan, kako se je posmeševalo teh par ultranemcev mikavni vsebini vabila in se tudi v zahvalo te ugodnosti odzvalo v taki meri, da niti eden ni prisostvoval slavnostni maši, ki se je brala za padle junake; tudi pri pohodu, ki se je vršil z godbo, ni bilo nobenega videti. Torej lep uspeh dvojezičnega vabila. Pričakovali smo tudi nemškega govora, ki je bil v vabilu napovedan, kateri pa je menda vsled prevlekle udeležbe nemških jezikov izostal. Če boste, g. župan, tako napredovali, lahko kmalu rečemo, da smo v Avstriji.

— Polze. Dopisniku v št. 141. »Slov. Naroda« odgovarjamo sledeče: Zavedamo se, da je g. dr. Wildi rojen Švicar. Vsekakor pa je popolnoma gotovo, da se g. Wildi zelo zanimajo za slovanski razvoj, kajti pri vsakem društvu se radovaljivo odzove s primernim zneskom. Mislite, da če je g. Wildi rojen Švicar, da zato ne spada med nas Slovane? Človeka, kateri živi mirno in ne varira proti ugledu države, se pač lahko pusti v miru in ga ni potreba šikanirati ter zbadati. Sai se tudi dosti Slovanov nahaja v drugih državah! Zaužiti alkohol ni mogel imeti učinka, ker so vsi gostje in delavci že ob pol 2. odšli iz tovarne, ako so še nekateri potem kje ostali, to pač nas malo zanima, ker g. Wildi ni prevzel odgovornosti, da bode vsakega posameznika domu nelfal. Dopisnik nas tudi vpraša, koliko slovenskih uradnikov in uradnic je nastavljenih tukaj v tovarni. Odgovorjamo mu, da je splošno trgovsko uradništvo jugoslovanske narodnosti. Sedaj se razmere kmalu še boljše uredijo, ker smo se iznebili par gosposod, kateri niso spadali med nas. Prosimo dopisnika, da pusti nas Polzeleane v bodoče popolnoma pri miru.

SPREJEM SLOVENSKIH ABITURIJENTOV V BEOGRADU.

— Beograd, 4. julija. (Izvirno.) Tekom prihodnjih dni prispi v Beograd slovenski abiturientje. Za njih sprejem pripravljajo beografsko dijaštvo vse potrebno. Sprejem bo zelo iskren in bratski. Sprejema se udeležijo vsa dijaška društva. Slovenske abituriente pogosti »Kolo srbskih sestara«.

I. Jugoslovanski vsesokolski zlet v Ljubljani.

CENE SEDEŽEM NA TELOVADISČU.

Predprodaja vstopnic za predzletni in zletni dni vsesokolskega zleta. Od ponedeljka, 10. t. m. naprej se bodo dobivale vstopnice za vse javne telovadbe in predzletne dneve v Savezni pisarni v Narodnem domu od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne. Cene ložam (s šestimi sedeži), sedežem in stojščem so sledeče:

Prvi predzletni dan 23. julija 1922.

Naraščajen dan.	
Glavna tribuna:	
66 lož vsaka s 6 sedeži	po D 600
624 sedežev predelek III	50
288 tribunskih stojšč predelek III	10
792 sedežev I.—VI. vrste predelek II in IV	30
1056 sedežev VII.—XIV. vrste predelek II in IV	25
840 sedežev I.—VI. vrste predelek I in V	25
1120 sedežev VII.—XIV. vrste predelek I in V	20
1632 tribunskih stojšč	5
8400 stojšč pred tribuno	3

Severna tribuna:	
822 sedežev I.—III. vrste	po D 15
1096 sedežev IV.—VII. vrste	12
2192 sedežev VIII.—XV. vrste	10
1644 tribunskih stojšč	3

Južna tribuna:	
822 sedežev I.—III. vrste	po D 15
1096 sedežev IV.—VII. vrste	12
2192 sedežev VIII.—XV. vrste	10
1644 tribunskih stojšč	3

Članska tribuna:	
7620 stojšč pred člansko tribuno po D	3

Drugi predzletni dan 6. avgusta 1922. Dan voljašva in dijaštva. Cene iste kot za prvi predzletni dan.

Mednarodna telovadna tekma in tekma članic 11. avgusta 1922.

Glavna tribuna:	
66 lož vsaka s 6 sedeži	po D 600
624 sedežev predelek III	75
288 tribunskih stojšč predelek III	10
792 sedežev I.—VI. vrste predelek II in IV	40
1056 sedežev VII.—XIV. vrste predelek II in IV	30
840 sedežev I.—VI. vrste predelek I in V	30
1120 sedežev VII.—XIV. vrste predelek I in V	25
1632 tribunskih stojšč	8
8400 stojšč pred tribuno	4

Severna tribuna:	
822 sedežev I.—III. vrste	po D 20
1096 sedežev IV.—VII. vrste	15
2192 sedežev VIII.—XV. vrste	12
1644 tribunskih stojšč	4

Južna tribuna:	
822 sedežev I.—III. vrste	po D 20
1096 sedežev IV.—VII. vrste	15
2192 sedežev VIII.—XV. vrste	12
1644 tribunskih stojšč	4

Članska tribuna:	
7620 stojšč pred člansko tribuno po D	4

Nadaljevanje mednarodne telovadne tekme in tekme članic 12. avgusta 1922. Cene iste kot za prvi predzletni dan.

I. javna telovadba 13. avgusta 1922.

Glavna tribuna:	
66 lož s 6 sedeži	po D 900
624 sedežev predelek III	100
288 tribunskih stojšč predelek III	20
792 sedežev I.—VI. vrste predelek II in IV	60
1056 sedežev VII.—XIV. vrste predelek II in IV	50
840 sedežev I.—VI. vrste predelek I in V	50
1120 sedežev VII.—XIV. vrste predelek I in V	40
1632 tribunskih stojšč	10
8400 stojšč pred tribuno	5

Severna tribuna:	
822 sedežev I.—III. vrste	po D 30
1096 sedežev IV.—VII. vrste	25
2192 sedežev VIII.—XV. vrste	20
1644 tribunskih stojšč	5

Južna tribuna:	
822 sedežev I.—III. vrste	po D 30
1096 sedežev IV.—VII. vrste	25
2192 sedežev VIII.—XV. vrste	20
1644 tribunskih stojšč	5

Članska tribuna:	
7620 stojšč pred člansko tribuno po D	5

Nastop voljašva in naraščaja 14. avgusta 1922.

Cene iste kot za prvi predzletni dan.

II. javna telovadba 15. avgusta 1922. Cene iste kot za I. javno telovadbo dne 13. avgusta.

Opozarjamo, da naj se p. i. občinstvo pravočasno preskrbi v predprodaji, da se prepreči naval ob zletnih dneh. Razprodaja vstopnic so prevzele iz prijaznosti podružnica Ljubljanske kreditne banke Maribor, Celje, Kranj, Split, Sarajevo in Novi Sad. Prva hrvaška štedionica Zagreb, Ujedinjena banka Beograd, Jugoslovanska banka Osijek.

★

— Prireditveni odsek za I. Jugoslovanski vsesokolski zlet v Ljubljani ima v četrtek, dne 6. t. m. ob 18. uri svojo redno sejo v Zletni pisarni, Narodni dom. Pri-
dite vsi!

— I. Jugoslovanski sokolski razstava Slavnostna razstava otvoritev je dne 23. julija ob desetih dopoldne: društva se zbirajo ob devetih nred Narodnim domom. Pozivljamo tem potom vsa društva, katere še niso poslala svoje predmete za razstavo,

naj to nemudoma store; bratje in sestre, ki imajo slike, znake, razglednice itd. za razstavo, naj iste prinese v Narodni dom, I. nadstropje (zletna pisarna) in oddajo br. Kovachu vsaki dan ob petih popoldne.

— Zletni znak. Bratska društva pozivljamo, da čimprej naroče zletne znake, ki se že razpošiljajo. Društva, ki naroče zletni znak, morajo priložiti naročilo točen seznam naročnikov na zavarovanje. Znesek 20 Din za znak in 1.50 Din za zavarovanje je poslali naprej. Zdravo!

— Stanovanja za udeležnike I. jugoslovanskega vsesokolskega zleta. Ker so priglasi za privatna stanovanja številnejši, kakor se je pričakovalo in po članih stanovanjskih pododsekov nabrana prenočišča iz daleka ne zado-
stajajo, da spravimo naše goste, ki žele privatna stanovanja, pod streho, obrača se stanovanjski odsek z vpludno in nujno prošnjo do vsega ljubljanskega meščanstva, da prisloži na pomoč in nam odstopi čim največ mogoče prenočišč. Stanovanjski odsek rabi samo za zastopnike različnih držav, ministrstev, mest, telovadnih organizacij, kulturnih društev itd. in celo vrsto oddelčnih oseb iz tu- in inozemstva 400—500 sob z eno deloma z 2 posteljama — kje so pa še druge množice, ki se odzovejo našemu vabilu v mnogobrojnem številu? Vse te mase zamoremo pa spraviti pod streho, ako se vse one družine, ki imajo več kot 1 sobo za 2 do 3 večere stisnejo in pripravijo prenočišča, akoravno najprimitivnejša. Porabiti se mora vsak kotiček, vsaka ruha in odeja. Pripravi bodite, da naši bratje in gostje, ki pridejo po dolgotrajnih vožnjah dveh, da celo treh dni, upoštevajoč kritične stanovanjske razmere, ki vladajo povsod, ne samo pri nas, ne bodo gledali na komoditeto — veselji bodo, ako se odpočijejo pri dobrih in gostoljubnih ljudeh na primerno pripravljenem prenočišču v predstobi na tleh, ako bi bile sobe zasedene, bodisi vsled množšte-

vilne družine ali po sorodnikih in znanih, ki so se že oglašili. Stanovanjski odsek prosi, da se blagovolijo upoštevati vse gori povedano in apelira na narodno zavestnost in gostoljubnost Ljubljancev. Vsaka družina naj žrtvuje za par noči nekaj svoje udobnosti, ki jo sicer ima na stanovanju in naj pomisli na velike fizične in finančne žrtve udeležnikov našega vsesokolskega zleta, in zadostno število privatnih prenočišč nam je zagotovljeno. Priglasenost stanovanj sprejema zletna pisarna I. jugoslovanskega vsesokolskega zleta v mali dvorani Narodnega doma, ali pa načelnik stanovanjskega odseka Dragotin Senbenik, magistratni pis. ravnatelj (Mestni trg št. 27. III.) Pri nanašanju stanovanj je tudi podpisati izjavo, ki se jo dobi v izpolnitev, in navesti ceno prenočišča za eno noč. Prosimo pa tudi vse one rodbine, ki nameravajo biti ob času vsesokolskega zleta na počitnicah izven Ljubljane, da ukrepejo potrebno, da se dobe postelje, ki se nahajajo v njih stanovanju na razpolago za nastanitev reprezentantov in oddelčnih oseb. Izvedljivo bi bilo to na ta način, da se en član rodine, oziroma služkinja, vrne za te dni v Ljubljano, uredi primeren sobe, ki se odstopijo za prenočišča in vodi nadzorstvo stanovanja. To nadzorstvo bi event. lahko prevzela tudi po danih navodilih kak druga stranka v hiši. Vsekakor bi pa bila za splošnost velika škoda in greh, da bi pri tej veliki borbi za sobe in postelje stala cela stanovanja prazna in postelje prazne! Pomisliti je tudi, da bi na občinstvo kaj čudno vplivalo, ko zapazi zaprta okna, posebno onih stanovanj, ki imajo okna na ulicah. Zaprta okna stanovanj v ulicah in cestah, kjer se bodo pomikal sprevod, napravijo pa naravnost utis demoralizacije. — Stanovanjski odsek I. jugoslovanskega vsesokolskega zleta v Ljubljani.

Sokolstvo.

TEKMA JEZDNEGA ODESKA SOKOLA V LJUBLJANI.

Na Vidov dan, dne 28. m. ob 16. uri, je priredil vozaški eskadron Dravske Divizijske Oblasti, pod poveljstvom brata majorja Maseka skupno z Jezdnim odsekom Sokola v Ljubljani, jahalno tekmo. Razpored je bil zelo obsežen in raznovrsten. Programne točke so izvrševali vojak v Sokoli-jezdci. Prvo točko sporeda, takozvani »karusel« so izvajali 4 s štirimi konji vpreženi trenski vozovi. Vsi štiri so vozili tako spretno in to vedno v kasu težke figure, da je bilo sodnikom težko odločiti se, komu pripada prva nagrada. Isto sta si pridobila redova Vargič in Lončar. Druga točka, grupa a) skakanje čez zapreke je izvajalo 13 volakov in je bila prva nagrada pripadala kaplarju Pečnikarju. V grupi b) so izvajali volaki, devet po številu, boj s sabljo na konjih ter je dobil prvo nagrado redov Svagelj. V grupi c) so izvajali mlajši volaki, deset po številu, boj s sabljo na konjih; to je dobil prvo nagrado redov Jurec. Ta grupa je takoj na to tekmovala v lovskem galopu, master narednik J. Rat, kot prvi je došel na cilj redov Mikulandl.

Nadalje je izvajalo deset Sokolov šolsko jahanje, ter je bila priznana nagrada za najboljšo jahanje bratu Vodniku. Ista grupa je takoj nato tekmovala v lovskem galopu, master br. Stenovec, br. Jurkovič je došel prvi na cilj. V drugem lovskem galopu, master br. Oblak, F. je tekmoval šest bratov Sokolov, v katerem je brat Kratochvil dosegel kot prvi cilj. Omeniti moramo, da so nastopile tudi tri sestre v točkah Alke in Njvede-barre, v obeh točkah si je pridobila prvo nagrado gđ. Nemetova. Med nadaljnjimi točkami je izvajalo devet bratov Sokolov skakanje čez zapreke; prvo nagrado si je pridobil brat Stenovec, ki je vse mogoče točke dosegel. Potem so izvajali v posameznih grupah volaki in Sokoli Jeu de barre. Prve nagrade so bile v teh grupah prisoljene med volaki Grobovljku, Svageljnu, med Sokoli pa bratu Kržanu in Kratochvilu. Na koncu tekme so volaki in Sokoli, ki so si pridobili v prejšnjih točkah prva darila, še tekmovali med seboj in si je pridobil narednik Cevc pri skakanju, kakor Jeu de barre prvenstvo. Nagrado pa je dobil tudi narednik Nester, kakor tudi brat Kržan kot najboljši med Sokoli pri Jeu de barre. V splošnem pa so jahali vsi tekmovalci jako dobro in so bile difference v pogledu pridobljenih točk zelo majhne.

Ta tekma pa je v prvi vrsti pokazala dobro šolo majorja Maseka; saj je skoro neverjetno, da so bili med tekmovalci tudi volaki in Sokoli, ki jahajo komaj pet mesecev, a so v vsakem oziru uspešno tekmovali. Kot sodnike nam je omeniti g. majorja R. Brabeka, ki je tudi mnogo prispeval z lepimi darili, brata V. Franketa in narednika Cevca.

Mnogobrojno občinstvo, med katerim smo pa pogrešali marsikaterega sportnika, je imelo res lep užitek pri interesantni tekmi, ki se je vršila brez vsake nesreče. Zelim le, da bi še večkrat imeli priliko prisostvovati takim sportnim prireditvam, na katerih je Ljubljana tako siromašna. Čestitamo pa Vozaškemu eskadronu in Jezdnemu odseku, ki sta na tako lep način proslavila Vidov dan.

— Vediteljski zbor Ljubljanskega Sokola naznanja, da se vrši telovadba moške dece odsele (do zleta) trikrat na teden in sicer vsak torek, četrtek in petek od pol 6. popoldne na letnem telovadišču pod Tivolijem, v slučaju slabega vremena pa v telovadnici v Narodnem domu. Naraščajni, pridite vsi čim hitro in redno! — I. Jugoslovanski vsesokolski zlet je pred duri! P. t. starši pa naj tudi storijo svojo dolžnost ter se od časa do časa pripravljajo osebno o rednem obisku svojih sinov.

— Ljubljanski Sokol. Redovne vaje za člane netelovadce se vrše jutri, v četrtek, 6. t. m. in v petek, kakor je bilo pomotoma naznanjeno.

— Sokolsko društvo na Viču se udeležilo otvoritve Sokolskega doma v Skofljoki dne 9. julija t. l. in pozivlja vse članstvo k obilni udeležbi. Legitimacije za polovično vožnjo se dobijo od danes naprej pa do sobote zvečer od 8. do 9. pri br. tajniku v telovadnici, kjer bo tudi čas odhoda naznanjen.

— Okrožni zlet v Krški vasi pri Brezicah priredi v nedeljo dne 9. julija t. l. posavsko okrožje zagrebške sokolske župe. Zlet je celodnevni, ker se vrše dopoldne od osmih naprej deloma v Krški vasi, deloma v Brezicah tekme in preskušnje, popoldne ob 14. pa povorka iz Brezic na telovadišče v Krški vasi, kjer sledi javna telovadba, tel pa ljudska zabava. Železniška zveza je za udeležence zleta na obe strani, Zidani most-Zagreb tako dopoldne, kakor tudi popoldne zelo ugodna. Za udeležence iz Posavja v smeri Zidani most vozi posebni vlak ob 23. uri. Cene vožnji bodo prosti izkazniciam polovične. Priprave za zlet so v polnem teku ter obeta biti udeležba zelo obilna, posebno iz Zagreba, ki pošlje tudi oddelek podoficijske šole. Sodelujejo kostanjevski meščanska godba ter sokolski fanfari iz Krškega in Zagreba, tako da se bode po telovadnem nastopu z ozirom na dobro oskrbljene šotore razvila gotovo zelo prijetna zabava. Vabimo torej vse prijatelje Sokolstva, posebno tudi kmetstvo, prebivalstvo, da se našega okrožnega zleta zanesljivo udeležijo ter tako pokažejo, da vedo ceniti sokolsko delo. — Posavsko okrožje.

— Sokolsko društvo v Cerknici priredi dne 9. julija na društvenem stavbenem prostoru javno telovadbo z vrtno veselico. Sodeluje godba Sokola II. iz Ljubljane. Začet

Kongres jugoslovenskega ženstva.

V veliki dvorani kazine se je danes ob 9. dopoldne pričel zborovati kongres jugoslovenskih žena, ki so po svojih društvenih združenih v »Narodnem ženskem Savezu kraljevine SHS«. Kongres se je nekoliko zakasnil, ker je bila na progi med Mitrovico in Vinkovci mala železniška nesreča. Na tej progi je skočila s tira lokomotiva vlaka, ki je vozil 58 delegat »Narodnega ženskega Saveza« iz Srbije. Radi tega so morale čakati šest ur na zvezo in so dospole po mnogem čakanju in prestopanju na različnih postajah v Ljubljano šele včeraj 4. t. m. ob 10. zvečer. Ostale delegatke, ki so popreje dospole, so si včeraj ogledovale historične in druge zanimivosti mesta, nekatere so se odpeljale tudi na Posavje, da si ogledajo naše kmetijsko življenje.

Na kongres, ki je velevažen za nadaljnji razvoj ženskega vprašanja, so prišle zastopnice ženskih organizacij iz Beograda, Zemuna, Novoga Sada, Niša, Mitrovice, Kraljeva, Glinice, Kragujevca, daljnega Zajčarja, iz Pančeva, iz bogatega Sombora, iz Požege, Petrinje, Vukovara, Siska, Sarajeva, Splita, Sušaka, Zagreba, Belovara, Maribora, Celja, Krškega, Novega mesta, iz lepe koroške Mežice, iz Studenca-Radne itd. Danes ob 9.30 je otvorila predsednica »Kola jugoslov. sestrar« ga. Franja Tavčarjeva II. kongres. Kongresistke so otvorile živalno pozdravljale. Predsednica je pozdravila kongres:

»Draga sestre! Tudi za nas Slovenke je prišel nam drag in lep trenutek, da Vas moremo v naši Ljubljani pod sinjim Triglavom pritisniti na svoje srce. Zelim, draga sestre, da spoznate nas Slovenke in da nas voljubite, kakor Vas me ljubimo. Ve, ki ste rodile junake, žrtvujoča se za svobodo naše Jugoslavije, bodite pozdravljene!»

Naša domovina mora biti nerazdeljena in nerazdružljiva! Vse tiste elemente, ki žele razdeliti našo ujedinjeno domovino, moramo odstraniti! (Zivahno odobravanje.)

Otvoriteljica ga. Franja Tavčarjeva je koncem svojega govora predlagala, da pošlje kongres vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Aleksandru in Nj. Vel. kraljici oziroma da se pokloni deputaciji sester. (Klici: Živel kralj Aleksander! Živela kraljica Marija!)

Svoj govor je zaključila ga. Tavčarjeva z iskrenim in navdušenim pozivom, da jugoslovenske žene delujejo v popolni slogi za korist in blagostanje naroda, za srečno in močno Jugoslavijo.

Konstituirani prežidji kongresa obstojijo iz gosa:

Danica Hrističeva, I. predsednica Narodnega ženskega Saveza.

Zlata Kovačević-Lopašić iz Zagreba kot I. podpredsednica.

Franja Tavčarjeva, II. podpredsednica.

Zorka Janković, II. tajnica.

Danica Bedeković, II. tajnica.

Minka Govekarjeva, III. tajnica.

Za otvoriteljico kongresa je praznala besedo predsednica ga. Hrističeva iz Beograda. Z iskrenimi in sestrskimi besedami je zahvalila otvoriteljici za prijazni pozdrav in sprejem. Med drugim je omenila, da mora jugoslovensko ženstvo biti složno in delovati z vso vstrajnostjo in prošnjem domovine. Kaj se pravi delati, nam je najbolje pokazala s svojo požrtvovalnostjo in neumornostjo ga. Franja Tavčarjeva. Govor je končala z vzklikom: »Živela naša sestra Tavčarjeva!« (Zivahno odobravanje in vsklikanje delegatkinj!)

Podpredsednica ga. Zlata Kovačević-Lopašićeva je pozdravila navzoče delegatkinje ter omenila, da je srečna, ko vidi sestanek zastopnic vseh treh narodov.

Za tem pozdravnim govorom so sledila poročila tajnic. Prva je poročala tajnica ga. Zorka Jankovićeva iz Beograda. Podala je izčrpano poročilo o delovanju Narodnega ženskega saveza. (Kongres se nadaljuje.)

KONGRES SREDNJEŠOLSKEGA DIJAŠTVA V BEOGRADU.

— Beograd, 4. julija. (Izvirno.) Včeraj popoldne je bil zaključen kongres srednješolskega dijaštva. Kongres je začel zborovati v nedeljo 2. t. m. ter se ga je udeležilo dijaštvo iz vseh važnejših kulturnih centrov države. Kongres je predvsem razpravljal aktualna vprašanja srednješolskega dijaštva, tako filozofsko dalje vprašanje azbuke. V tem pogledu je sprejela latinica s srbsko-hrvatsko ekvivalenco. Kongres je dalje vzel na znanje posamna poročila o dosedanjem delovanju za preporod dijaštva. Po končani debati je bil izvoljen centralni upravni odbor. Za predsednika je izvoljen Vorkapić, Beograd, za podpredsednika pa Tušića Čaja in za tajnico gđ. Živičeva. Za uredniško dijaškega lista »Preporod« so določili: Damjan Sokić, Beograd, Ljudevit Henneberg, Za-

greb, in Hrašovec, Ljubljana. Kongres je dalje poslal udanostni brzojav Nj. Vel. kralju Aleksandru na Bled in brzojavni pozdrav svojim tovarišem Češkoslovaške republike. Beogradska občina je snoči dijakom na čast priredila banket.

Občni zbor društva javnih nameščencev v Celju.

Občni zbor se je vršil dne 2. julija ob pili udeležbi članov. Iz predsedniškega poročila posnemamo, da je društvo delovalo v prvi vrsti za zboljšanje gmojnega položaja vseh javnih nameščencev. V to svrhu je priredilo društvo več zborovanj, interveniralo osebno po svojih odborih in se obračalo večkrat na Osvobodilno Zvezo v Ljubljani, od katere pa ni dobili niti odgovora. Društvo šteje 438 članov in je imelo 405 Din dohodkov in 227 Din izdatkov. Z vzklikom se je izvolil sledeči novi odbor: Komisar dr. Brunc za predsednika, prof. Reich za podpredsednika, v odbor pa poštini uradnik Anžlovar, davčni uradnik Trepel, tajnik okrajnega glavarstva Perk, policijski uradnik Jelen, okr. šolski nadzornik Černel, učitelj Pestevšek, oaznik Skala, sod. oficijal Zupšek in uradni predstojnik Zorko. Na podlagi preglednega referata prof. Reicha in stvarne debate o službeni pragmatiki ter raznih stanovskih zadevah, so se sprejele soglasno sledeče resolucije:

Državni nameščenci brez razlike na politično pripadnost, zbrani na stanovskem zborovanju

1. protestiramo proti maksimiranju doklad nižjim državnim nameščencem in tistim, ki radi direktnih davkov niso dobili draginskih doklad ter zahtevamo, da se jim razlika od 1. maja t. l. naknadno izplača. Protestiramo obenem proti nameravani maksimiranju draginskih doklad ostalega uradništva.

2. Smatramo, da je čimprejšnja in zadovoljiva ureditev činovniškega vprašanja ena izmed prvih nalog narodne skupščine, katere zavlačevanje bi prineslo državi škodljive posledice. Poudarjamo, da je uradnik, katerega plača dosega najmanj možnost eksistence, zamore državi zagotoviti ono nedeljeno energijo, zanesljivost in točnost v službi in osebni ugled, katerega država od njega zahteva in da omalovaževanje tega vprašanja slabi moralni nivo uradništva. Ministrski svet naj zato predloži osnutek zakona o civilnih državnih nameščencih predsedstvu narodne skupščine v svrhu pospešnega delovanja vsaj tako pravočasno, da stopi zakon v veljavo, najpozneje 1. avgusta t. l. — Obenem prosimo ministrski svet, da v slučaju, ako bi mu bilo nemogoče upoštevati od glavnega in pokrajinskih savezov predloženih mu dopolnitev in izprememb, določi parlamentarni komisijo, ki naj tekom enega leta pregleda od organizacij predloženi material, ga uvažuje in določene izpremembe z novelo k zakonu o civilnih državnih nameščencih uveljavi. Člen 240. tega zakona, zadnji stavek 2. odstavka naj se glasi: »Ministrski svet se pooblašča, da najkasneje v dveh mesecih od dne, ko se ta zakon uveljavi, izda to uredbo (o novih draginskih dokladah).« Rok osem mesecev je mnogo predolg.

3. Zahtevamo ponovno, da se vsem kategorijam državnih nameščencev plače (temeljne in doklade) enotno uredi na podlagi oficirskih plačilnih stopinj, ker se danes edino službeni prejemki oficijev še najbolj približujejo eksistenčnemu minimumu in ker smo menila, da v državi, v kateri so ustava poslanci vlada in uprav. sistem tako dem. kakor pri nas, ni mesta za razlikovanje med oficirji in civilnimi drž. činovništvom v prilog prvim, zato pa odklanjanje ponovno tudi vsako zastopavljane posameznih strok med državnimi nameščenci samimi pri določitvi višine prejemkov kot povsem neutemeljeno in kvarljivo gledu prizadetih.

4. Zahtevamo, da se draginske doklade, osebne tako kakor rodbinske regulirajo avtomatično sorazmerno z draginjo.

5. Zahtevamo, da se uvrsti Celje in isti draginski razred kakor Ljubljana in Maribor, ker ne zaostajajo — statistično dokazano — cene živilišnih potrebščin v Celju prav nič za onimi v imenovanih mestih.

6. Mislimo, da je danes v dobi socialnih reform došel čas tudi za razmotrivanje nuje potrebe in zahteve po socialnem, posebno bolniškim zavarovanju državnih nameščencev, zato pozivljamo vlado, zlasti pa ministrstvo za socialno politiko, da v svrhu čimprejšnje povojne rešitve potom zakona posveti takoj tudi tej plati činovniškega vprašanja svojo pozornost, dokler pa to zavarovanje še ne bo vpeljano, naj se v njegovo nadomestilo, kakor smo že ponovno zahtevali, zagotovijo državnim nameščencem ter članom njihovih rodbin, da bodo v slučaju bolezni imeli brezplačno bolniško oskrbo v javnih bolnicah (II. razred) in državnih kopališčih.

7. Zahtevamo, da se vsem državnim nameščencem vstelo volno leta tako, kot onim v Srbiji in Črni gori in da se vsem osebam, ki so se udeležile svetovne vojne, a niso bili državni nameščenci, ki pa stopijo kasneje v državno službo, priznava za pokojnino vsako vojno leto enkratno tako kot osebam iz Srbije in Črne gore (Člen 238. in 242. v osnutku služb. pragmatike).

Spominajte se
Družbe sv. Cirila in Metoda.

Kultura.

— Grafenauer, Slovenska čitanka. V kr. zalozgi šolskih knjig in učil je izšla knjiga: Grafenauer, Slovenska čitanka za višje razrede srednjih in nižjih sorodnih šol, II. del. Knjiga vsebuje v I. delu »Slovenstvo« in sicer I. Krščanski srednji vek (800—1530). Tu najdemo pred Bržiškimi spomeniki staroslovenski odlomek iz zografskega četveroevangelja in spis meniha Hrabra o pismekah. Sledita stiški in celovski rokopis in nekaj starih narodnih pesmi. V dobi luteranstva (1530—1598) vidimo odlomke iz Trubarjevih, Kreljevih in Dalmatinskih del, iz protestantovskega sv. pisma in iz protestantovske nesmarice ter narodno pesem Ravbar. V dobi katoliškega preporeda (1598—1765) so zastopani Alasia, Hren, Schönlehen, Kastelec, Leonelli, O. O. Roverij in Hipolit, Steržnar, Szever, Kizimics. V drugem delu »Slovenstvo« vidimo iz dramatičnega pesništva zastopane: Stritar »Regulovo slovo«, Shakespeare, O. Zupančič, Julij Cezar, Finžgar, Veriga, ter nekaj beril, vzorcev prozaičnih slovenstvenih oblik. Nazadnje nam nudi knjiga Jugoslovskega narodne himne ter dodatke o slovenstvenih oblikah in sicer o dramatičnem pesništvu ter glavnih prozaičnih slovenstvenih oblikah. Ob koncu so »Oponomie«, ki vsa berila temeljito pojasnjujejo. Tisk te knjige je moral biti pri mnogokaterosti pravoslovno jako kompliciran in moramo se tiskarni sv. Mohorja v Prevaljah naravnost čuditi, da nam ga je tako korektno izvedla. Tudi papir in stavki sta prav zadovoljiva.

— Narodno gledališče v Mariboru je zaključilo letošnjo sezono dne 29. junija z opero »Car in tesar«.

— Humorističen list v Julijski Benečiji. Začetkom tega meseca je prišel izhajati v Gorici slovenski humoristični list »Čuk na palčice«. List se je predstavljal občinstvu s kratko humoristično nemišo »Jaz sem Čuk na palčice«. List izhaja dvakrat na mesec. Vsebuje polno zdravega humorja in satire. Lep je Čukar z nebes s svojimi slapci.

— Celokupna Masarykova dela v našem jeziku. »Srpska Matica« namerava izdati prevod celokupnih znanstvenih del predsednika Masaryka.

— »Komedijski« življenja mrčesov, ki sta jo napisala brata Čapek, je kupil za Ameriko ravnatelj William A. Brady v New Yorku, za Berlin pa glavno ravnateljstvo Meinhard-Bernauerjevih gledališč.

— Svetovnoznani ruski pevec Šaljapin namerava za vedno zapustiti Rusijo in se preseliti v Ameriko.

— Schiller — prostozidar. »Lit. Echo« priobčuje pesem, ki jo je priobčil Schillerjev znanec pesnik Anton Klein ob njezovi smrti. Pesem je posvečena Schillerju kot prostozidaru. Tudi nekatera Schillerjeva pisma dokazujejo, da se je bavil s prostozidarstvom in dejami. Bil je član rudolstadtke lože.

— Gledališče v sovjetski Rusiji. J. Sergue, ki se je mudil več časa v Rusiji, je priobčil v londonskem listu »Daily News« zanimive podatke o sedanjih gledaliških razmerah v Rusiji. Med drugim piše: Reakcija proti ekstremnim tendencam v veri, v družinskem življenju, v zakonu in v politiki je vplivala tudi na gledališče. Publikacija v Petrogradu, manj v Moskvi, si želi zopet starih klasičnih iger ter je v strogem nasprotju s komunističnimi gledališkimi kritiki, ki so edini, ki smejo v sedanji Rusiji povedati svoje mnenje in ki so, naravno, navdušeni za revolucionarno dramo. Ruski balet, ki je bil pred vojno pod tujim vplivom, je sedaj popolnoma narodnega značaja. V kolikor sem mogel opaziti, so v Rusiji že minuli časi, ko je proletarijat napolnjeval gledališče. »Novi bogataš«, ki jih je v Rusiji vedno več, so zasedli bivšo carsko ložo, ostale lože in velik del v parterju. Med njimi so bili še državni uradniki, ki imajo prave sedeže, in oficirji s svojimi ženami, ki so bile zelo sijajno obložene in izredno lepo frizirane. Publika se je med odmorji in zlasti v foyerju zelo živahno zabavala. V foyerju so me predstavili ravnatelju treh klasičnih gledališč v Petrogradu Ivanu Fjodoroviču, ki je izjavil: Politika zadnjih let ni mogla vplivati na rusko gledališče. Gledališča v komunističnem duhu niso priljubljena. Naši igranci so se morali seveda prilagoditi novim razmeram, zlasti pomenitvijo neodvisne kritike in novi publiki. Ravnatelj je končno pohvalil ruske igralce, ki so tako ujeti za svojo umetnost, da ni v minuli zimi odpadla nobena predstava, dasiravno ni bilo kurjeno in je bila v garderabah voda večkrat zamrznila.

Bernot Zvonimir: Socializem in vera. Versko vprašanje je zelo pregledno in zanimivo razloženo v tej knjigi. Pisatelj pravi: Ni res, da vera poča, vere soloh ni. Niče ne veruje nikomur, niti sebi. Vsa naša vera so neke formalnosti, ki ubijajo duševnost čimdalje bolj. Potrebno je, da se že resno lotimo tega vprašanja, brez strasti, a vendar odločno. Začetek je stopen s to knjigo, ki je pisana priljudno, lahko razumljivo, edrjav obravnava vprašanja, ki režejo globoko. Ima 128 strani in velja broširana 7 Din, vezana 9 Din s poštno vred. Narčca se v Ljubljani, poštni predal 168; dobiva se s tudi v knjigarnah. — H knjigi se še vrnemo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 5. julija 1922.

— Povratek kralja na Bled. Kakor nam javljajo, se je Nj. Vel. kralj Aleksander s kraljico snoči povrnil s svojega potovanja v Karlovec, Ogulin in na Plitvička jezera na Bled.

— Prihod zunanjega ministra na Bled. Z včerajšnjim večernim vlakom je prišel v Ljubljano zunanji minister dr. M. Ninčič. Odpeljal se je na Bled, kjer je danes krajni avdienci poročal o zunanji politični situaciji.

— Za vsesokolski zlet v Ljubljani je darovala Kranjska industrijska družba sto deset tisoč kron.

— Za sokolski dom v Ormožu. Ob priliki krsta malega Borisa se je v gostilni Bricej v Stepanji vasi na predlog br. Rado Polaka nabralo Din 80.—.

— Proslava govornika dr. Janez Mencingerja. Odbor, ki si je zadal nalogo, da ob desetletnici smrti slovenskega pisatelja dr. Janez Mencingerja primerno proslavi spomin svojega velikega rojaka, naproša slovenska posvetna in narodna društva, osobito ona iz radovljiškega okraja, da se vsaj po deputacijah udeležijo slavstvenega odkritja spominske plošče, katere slavnost se vrši v nedeljo 9. julija 1922 ob 12. uri na Brodu pri Boh. Bistrici.

— Šestdesetke vojaške vežbe za odvetnike-rezervne častnike. V seji ministrskega sveta 1. t. m. je bil sprejet poziv na šestdesetke vojaške vežbe za odvetnike-rezervne častnike radi izveščanja poslov na vojnihi sodiščih, ki zaostajajo aktivnim sodniškim častnikom.

— Vrnisanje o nomilščanju atentatorja Stejčica se vleče na dolgo in široko, kakor se pri nas tako rado zavlačujejo stvari, ki ne koristijo udeležu vlade in države. Spor med vlado in krono naj se razreši tako, da se izvede pomilostitev kakor je bilo naznanjeno. Naznanilo je napravilo na javnost najboljše utis. Čemu sedaj kvariti ta utis in večati napačnost v državi. Ako je v ustavi glede kraljevih prerogativ nejasnost, naj služi v to da obvelja določba, da ima kralj pravico pomilostitve. Ako pa se ima vsak kraljev čin npriti na odgovornost pristojnega ministra, potem je kralj sloh brez prerogativ. To na ne sme biti. V ustavi bo treba najbrže še marsikake korekture!

— Škandal železniškega ravnatelja. Ko so odhajali poslanci iz Beograda v Zagreb na poset tamkajšnjega selma, je videl predrednik Ribar na postaji salonski voz in vprašal službočega uradnika, kdo je v onem vozu. Odgovor: ravnatelj Francić s sorodno iz Zagreba. Voz se je imel prilekniti vlaku Ribar je ukazal, da se to ne sme zgoditi. Poslanec so bili stenejeni v vorovih. gonodnin Francić pa se je hotel pelati v obehnem salonskem vozu leno sam na ne s svojo sorodno, ampak s svojo metreso. To leno zgodbo pripoveduje »Balkan« in vrača, kaj stori vlada?

— Spremembe novincev v finančno kontrolo. Finančno ministrstvo je rok za vlaganje prošni za prejem v finančno kontrolo podaljšalo do 10. julija t. l. Podrobnosti so razvidne iz razpisa, objavljenega v »Uradnem listu« z dne 23. maja 1922, št. 52.

— Novo zanimivost je dobila Ljubljana s projektoskrom, ki ga izvaja podjetje Saturn (gospod Fjodor Leonov) na Aleksandrovi cesti nasproti Jadranske banke vsak dan v večernih urah. V začetku je bilo videti samo oglaševalne ljubljanske in drugih trdk, sedaj pa se zbirajo vsak večer gruča rodovrednežev pred jako lično izdelanimi skloničnimi slikami naših najlepših le. tovišč in planinskih točk. Tu vidimo naše vedno lepo blejsko jezero s kraljevo rezidenco Svobor divjeromantično Pohinško jezero, prijazno kopališče Rožakovo Slatino, Ljubljano, Mojstrano, Kamniško Bistrico, drzne vrhove Grinoveca, Triglava itd. Vse kakor srečna misel tujsko prometne reklame z ozirna na bližajočo se velike prireditve Vsesokolskega zleta in Veseleja.

— Vremenski proroki trdijo, da bomo imeli prihodnje dni precej dežja z relativno nizko temperaturo. Bombo videli!

— Črška realna gimnazija na Dunaju. Avstrijska vlada je priznala češki realni gimnaziji na Dunaju pravico javnosti.

— »Bote zgalile«. Naverjetno je, kakšno slovensčino rabijo ob avstrijskega režima prevzeti bivši kurzocei, med njimi tudi kr. notarij. V nekem noterskem dokumentu, poslanem v Maribor, se med drugim čita: (prevzitek) dobi tobaka, kolikor ga »bote zgalile« (namesto bo skadil). V nekem drugem dokumentu beremo: do kance »svetovna« in »voina« (namesto svetovne vojne). Tako pišejo v nekem štaterskem mestu.

— Nov tobak v zavojčkih. Pokrajinska monopolna direkcija v Ljubljani obdaja: Tobakna tovarna v Ljubljani bo v najkrajšem času v svrhu izenačenja tobačnih izdelkov za vso kraljevino pričela za enkrat z izdelavo rezanega tobaka »Dunavski« v zavojčkih po 50 gramov, ki je po kvaliteti istovrsten kakor sedanjii domači tobak. Cena je določena po Din. 2.50 za zavojček.

— Otvoritev tel-fon-ke centrale za javno govorilnico pri pošti Sv. Pavel pri Preboldu. Pri pošti Sv. Pavel pri Preboldu je bila otvorena telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet z omejeno dnevno službo.

— Kopalni vlak v Laze. Kakor nam objavlja Obratno ravnateljstvo Južne železnice v Ljubljani prične dne 7. t. m. voziti redno kopalni vlak Ljubljana glavni kolodvor Laze. Odhod ob 14.18, povratek ob 18.40. Cene, kakor smo že objavili.

— Telefonska centrala v Planini pri Raketi je bila otvorena minul mesec, kakor smo že poročali na tem mestu. Napram tej centrali leže v I. pasu naslednje pošte: Bled 1, Bled 2, Bih. Bistrica, Celje, Cerklje, Črna pri Prevaljah, Dolenji Logatec, Domžale, Gorenja vas, Gornjuplje, Jesenice na Gorenjskem; Jezersko; Kamnik; Koprka, Kranj; Kranjska gora; Laško; Lesce; Ljubljana; Medvode; Mežica; Novo mesto; Podnart; Poljane nad Sk. Loko; Polzela; Prevalje; Radovljica; Rečica na Paki; Ribnica na Dolenjskem; Rimske Toplice; Sovnica, Slovenj Gradec; Sv. Janoz ob Boh. jezeru; Sv. Jurij ob juž. žel.; Sv. Peter v Savinski dolini; Skofja Loka; Šoštanj; Stare; Trbovlje; Trebnje; Trzin; Velenje; Vičnja gora; Vojnik; Vrhnika; Zidani most; Zalec; Zelenjki; Ziri. V II. pasu pa: Brezje; Brežice; Cankova; Dolnja Lendava; Fram; Gornja Radgona; Grobelno; Ivanjkevič; Končice; Križevci pri Ljutomeru; Ljutomer; Maribor; Maribor; Meža; Moškanjec; Murska Sobota; Muta; Ormož; Podplati; Pragersko; Pristava; Prosenjakovec; Ptuj; Rače; Ribnica na Pohorju; Rogaska Slatina; Rogatec; Ruše; Slatina; Radenci; Slovenska Bistrica; Središče ob Dravi; Strnišče; Sv. Jakob v Slov. gor.; Sv. Lenart v Slov. gor.; Sent Ilj v Slov. gor.; Smarje pri Jelšah; Vuhred; Vuzenina; Završe in Zg. Sv. Kungota.

— Preureditev selske službe pri pošti St. Vid pri Stični. S 1. julijem t. l. se preuredi pri pošti St. Vid pri Stični dostavljanje poštinih pošilk po selskem pismonosu tako, da bodo od tega dne spadali v I. okraj kraji: Anžlovo, St. Pavel, Zaboršt, Temenica, Vrh pri Zobračah, Cagašca, Vel. Češnica, Male Češnice in Prušnja vas. V II. okraj pa: Radohova vas, Cesta, Breg, Vel. Gaber, Podgaber, Zagorica, Bič, Pokojnica, Podboršt, Selo pri Dobu, Dob, Velike Peče in Glagovica. Dostavljalo se bo v I. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju pa vsak torek, četrtek in soboto.

— Avtomobil na račun nemških reparacij. Te dni prispe iz Nemčije v Beograd večje število avtomobilov na račun reparacij. Prvi transport avtomobilov prevzame ministrstvo za pošto in brzojav.

— Vpisovanje za otroško igrišče društva »Atena« (Žensko telodavno društvo) se vrši v četrtek in petek, dne 6. in 7. t. m. od 5. do 7. popoldne v pisarni Spornje zveze, Narodni dom, I. nadst. Sprejemajo se deklaracije do 5. do 12. leta. Vpisnina znaša 2 Din, mesečni prispevek 10 Din za otroka. Starši bodo ob vsakem dnevnem času od 8. zjutraj dalje pošiljali otroke na igrišče, kjer se bodo igrali pod nadzorstvom vrtnarice gospođe Eberjeve.

— Falzifikat dinarjev. Pokrajinska uprava za Slovenijo obdaja: Meseca januarja so se pojavili v prevajalskem okraju v večji množini 50dinarski bankovci bivše srbske Narodne banke, vtihtapljeni iz Avstrije. Ti bankovci so datirani s 1. marcem 1886, nimajo še podpisov, označbe serije in številke. Od banke sploh niso bili dani v promet in predstavljajo samo načrt bankovcev. Za časa avstrijske okupacije jih je bilo precej pokrađenih iz trezorjev Narodne banke v Beogradu. Tatovi jih sedaj skušajo spraviti v promet in z njimi golufati. Vrednosti nimajo bankovci nobene. — Klub temu, da od januarja t. l. sem ni bil prijavljen noben nov slučaj razširjanja, se utegnelo vendar sčasoma zopet kie pojaviti. Prebivalstvo se opozarja na te bankovce, da ne nasede sleparjem.

— Vlom v trgovino. V Ptujski gori so vlomili neznan storilec v trgovino Franca Urha, ki se nahaja v konkuru in stanuje sedaj v Ormožu. Odnosi so za okoli 50 tisoč kron raznega blaga. Tatvino je opazil šele zadnji kupec Simon Bračić, ki je prišel na ogled inventarja.

— Nesreča vsled prehitre vožnje. Poročajo nam: Na poskušni vožnji z motornimi kolesi iz Dalmacije v Spilje se je ponesrečil blizu Spilja na nekem ovinku g. J. Kolmen, delovodja neke nemške tovarne, doma iz Zapu pri Radovljici. Vozil je s hitrostjo 68 km na uro. Srdnščino mu je padel je in obležal z zlomljenimi dasnimi rebri v nezavesti. K zavesti je prišel šele po dveh urah.

— Corrigendum. V poročilu »Sportni miting na Bledu se je nam vrnila neljubna pomota. V odstavku, kjer se glasi, da je bil pri kralju navzoč zastopnik »Sportne zveze« dr. Zupanc, bi se moralo pravilno glasil: »predsednik Sportne Zveze dr. Souvan«.

Pozor! Pozor!

— Izgubil se je v torek popoldne od kavarne Evropa do Černetove vile v Linhartovi ulici zlat gumb z monogramom J. M. Pošten nalditeli se naproša, da ga odda pri g. Tomazinu, Dunajska cesta 9, II. dvorišče.

— Izgubil se je srebrni medaljon z verižico, graviran s »Mitja«. Za oddati proti nagradi pri Fr. Mulce Selenburgova ulica 3.

— Neki reven dalmatin ki dijak je izgubil na tuktatnem kolodvoru, ko je prišel v Ljubljano, vse svoje za študije namenjene prihranke. Morda je žrtve drznega žeparja. Ali bi mu hotel kdo pomagati v nesreči? Kdor bi hotel to storiti, naj se obrne do našega upravnštva.

Telefonska in brzojavna poročila.

ODHOD POLJSKEGA POSLANIKA
— Beograd, 5. julija. (Izvirno.) Poljski poslanik na našem dvoru g. Okensky je odpotoval v Varšavo, da poroča vladi o važnih političnih zadevah. Zastopa ga legacijski svetnik Mogoselski.

POLJSKA PONOVA VLADNA KRIZA.

— Varšava, 4. julija. (Izvirno.) V novem kabinetu je izbruhnila nova kriza. Večina strank je sklenila, da nastopi proti ministrskemu predsedniku Slivinskemu. Glavna opozicija je naperjena proti gotovim kreditom. Proti ministrskemu predsedniku je tudi centum. V parlamentu je močna agitacija, da postane ministrski predsednik Korfanti poznani iz plebiscitnega gibanja v Gornji Sleziji.

POLOŽAJ V NEMCIJI.

— Berlin, 5. julija. (Izv.) Policijski so je posrečilo izslediti glavna napadalca na publicista Hardena, ki je bil pred dnevi v Grunewaldu napaden in je dobil pet težkih ran. Napadalec sta Herbert Weichert in trgovec Ankermann. Slednji je Hardena napadel dežansko, dočim je drugi stal na straži. Oba sta bila člana tajne monarhistične organizacije Consul. Weichert je policija aretirala, dočim je Ankermann pobegnil in ga še niso mogli izslediti. Po dosedanjih podatkih je jasno, da sta izvršila atentat po nalogu tajne organizacije. Za pobeglim Ankermannom je razpisana nagrada 10.000 M.

— Berlin, 5. julija. (Izv.) Takom zadnjih dni so bile po vsej državi velike manifestacije republikanske mislečih državljanov, osobito delavstva. V Berlinu se je udeležilo manifestacij okoli pol milijona ljudi. Manifestacije so zahtevale aretacijo Ludendorffa. Manifestacije po vsej državi so v splošnem potekle popolnoma mirno, le ponekod je prišlo do incidentov. V Hamburgu, Bremeu, Monakovem in v drugih glavnih mestih so bile manifestacije popolnoma mirne. V Kölnu je prišlo do demonstracij, tako tudi v Magdeburgu, kjer je bilo več oseb aretiranih. V Frankfurtu je manifestacija mirno potekla, pozneje pa je prišlo do demonstracij. Tudi v Stuttgartu so bile delne demonstracije, kjer je bilo aretiranih 500 ljudi. Zelo težko demonstracije pa so bile v Zittau-u, kjer je množica viharo protestirala proti monarhistični »Zittauer-Zeitung«, ki je zelo sramotljivo pisala in je delavstvo zahtevalo preklic članka.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA.

— Pariz, 5. julija. (Izv.) Na železniški progi Stuttgart-Pariz je pri Saarbrückenu nastala velika železniška nesreča. S tira je skočil brzovlak. Bilo je 20 potnikov težko ranjenih, 4 pa so bili mrtvi.

Borzna poročila.

— Zagreb, 5. julija. (Izv.) Zastopnik. Devize: Curih 15.25, 15.50, Pariz 6.675, 6.70, London 358, —, Berlin 18.75, 19.25, Dunaj 0.30, 0.3725, Praga 156.50, 158, —, Trst 3.75, 3.775, Novi Jork 81, — (čeki), —, Budimpešta 7.25, 7.50. Valute: dolar 79, —, 80.125.

— Curih, 5. julija. (Izv.) Predborza: Zagreb 1.60, Berlin 1.185, Dunaj 0.0245, Budimpešta 0.46, Praga 10.10, Milan 24.287, London 23.31, Pariz 43.375, Novi Jork 5.2525.

— Curih, 4. julija. (Preko Dunaja). Zagreb 1.625, Dunaj 0.025, Budimpešta 0.4899, Berlin 1.195, Praga 10.10, Milan 24.40, Pariz 43.60, London 23.30, New York 5.2549.

— Curih, 4. julija. (Direktno oddano ob 17.40.) Zagreb 1.629, Berlin 1.181, Milan 24.449, Praga 10.09, London 23.301, Pariz 44.59, New York 5.249.

— Milan, 4. julija. Zagreb 6.62, Berlin 4.80, Praga 41.25, Pariz 179, —, London 95.50, New York 21.50, Curih 408, —.

— Trst, 4. julija. (Oddano ob 14.30.). Beograd 26.55, Berlin 4.65, Praga 41.65, London 95.60, Curih 406, —, Pariz 179.10, New York 21.60.

— Praga, 4. julija. (Oddano ob 19.10.). Beograd 61.50, Berlin 11.65, Milan 240, —, London 230.65, Curih 990.5, Pariz 340, —, New York 52, —.

— Dunaj, 4. julija. Zagreb 63.27, 65.33, Beograd 260.89, 261.12, Praga 419.00, 415.10, Curih 4073.75, 4076.25, Valute: dinar 259.98, 260.22, češke krome 414.40, 414.60, švicarski franki 4048.75, 4051.25.

Društvene vesti.

— Društvo orožniških vpokojencev za Slovenijo v Ljubljani je imelo v pretečenem mesecu v Ljubljani svoj III. občni zbor. Pri volitvi novega odbora je bil izvoljen za predsednika Martin Majcen, Ivan Rogar pa za podpredsednika. Jos. Cegar za blagajnika. Mesečna članarina se je z ozirom na rastočo dragino pisarniških potrebščin in z ozirom na zvišanje prispevkov »Osrednji zvezi javnih nameštencev in vpokojencev za Slovenijo v Ljubljani« zvišala od 2 K na 4 K na mesec, začeti s 1. julijem 1922, in se vsi člani in članice uljudno prosijo, da vzamejo ta povisek na znanje in da blagovoljno vsi tisti člani, ki so svojo dosedajno članarino za leto 1922 že plačali, povisek takoj poravnati. Vsi oni člani pa, ki so s plačilom članarine za leto 1921. in 1922. zaostali, da nam posreduje zadnjo poravnalo svoj dolg, da bo društvo zamogo uspešno delovati. V to svrhu se jim bodo v najkrajšem času doposilale poštne poloznice. Nadalje se je sklenilo, da se ustanovi podporni sklad ali fond za slučaj smrti in se vsi člani in članice uljudno vabilo, da takoj sporoče pismeno, če se s tem nasvetom in sklepom strinjajo, da se potem izdelajo potrebna društvena pravila za to velepomembno človekoljubno akcijo. Tudi se prosijo člani in članice, da nasvetujejo odboru v kaki letni višini se najta podporni sklad odmeri in v kakem znesku se naj istim osebam za slučaj smrti člana izplača, ki so preminulega do smrti

oskrbovale. Ti odločeni podporni zneski se bodo morali plačati od vsakega, k temu podpornemu skladu pristopivšega člana vsaj za eno leto, najmanj pa za 6 mesecev vsakega leta naprej. Tisti člani, ki bodo s plačilom za podporni sklad do dneva smrti zaostali, izgube pravico do podpore. Le v izrednem upoštevanju vrednem slučaju se bodo podpore po soglasnem sklepu odbora zaostalom vsem izplačale in le tedaj, ako bodo potrebna denarna sredstva na razpolago. Ta podporni sklad za slučaj smrti člana ali članice se bo vodil strogo ločeno od društvenih denarnih računov, zato bo neobhodna dolžnost vsakega člana, da bo pri plačilu natančno in določeno navedel, za kaj pošlje denar, ali za »članarino« ali za »podporni sklad za slučaj smrti«. Iz teh človekoljubnih razlogov apelira društveni odbor na vse neorganizirane orožniške upokojence, da takoj priključijo vsi svoj pristop kot člani k društvu orožniških upokojencev za Slovenijo v Ljubljani, oziroma pristopijo po ustanovitvi »podpornega sklada« za slučaj smrti k istemu kot člani, ker le v združenju in v organizaciji je moč, posameznika pa nikdo ne vpošteva!

— Društvo dipl. babie naznanja, da se je na letošnjem obnem zboru sklenilo: če se naprasi babico za pomoč pri porodu in se potem drugo vzame, se mora plačati prvi polni honorar.

Razne stvari.

— Iz oporoke bivšega cesarja Karla. »Neue Zürcher Zeitung« priobčuje vsebino oporoke bivšega cesarja Karla Habsburga. Ki jo je napisal v dveh izvodih. En izvod ima bivši nadvojvoda Maks, drugega pa grof Julij Andriasy. Za oskrbnike svojih otrok je imenoval Karl svojo ženo Zito in Maksa, ki morata strogo paziti na habsburški hišni red. Prvorojenec Oton ima vse predpovedi. Karlovo truplo se mora pokopati v dunajski kapucinski grobnici, če pa bi to ne bilo mogoče, se mora pokopati v budimpeštanski Matijaževi cerkvi. Karl je izrazil upanje, da bo njegov sin Oton z božjo pomočjo rešil zgodovinsko nalogo habsburške dinastije! Na Madeiri je napisal Karl drugo oporoko, v kateri je pristanil, da ima Zita za časa Otonove mladostnosti pravico do regentstva. — Zita je sporočila madžarski vladi, da hoče prevzeti regentstvo in da bo ževala pravice svojega sina. Za sedaj je »dovollat«, da vodi za časa Otonove mladostnosti vladne posle palatin ali pa državni svet, v katerem moralo biti nadškof Csernoch, grof Apponyi in grof Julij Andriasy ali mesto zadnjega Horthy, ki lahko ostane guverner. Končno pa mora madžarska narodna skupščina izvoliti Otona za kralja krome sv. Stefana.

— Izenajdljivost ljudi brez stanovanja. Te dni se je zgodil v Trstu tragični slučaj. Nekega zdravnika je zbudil na vse zgodaj električni zvonec. Služkinja je obvestila zdravnika, da hočeta dva gosnoda nujno govoriti z njim. Zdravnik je vstal in na svoje veliko začudenje zvedel, da hočeta gospoda osledati njegovo stanovanje. Zaman je dokazoval, da se za sedaj ne namerava preseliti. Gospoda pa

sta mu pokazala časopisni inserat, v katerem je stalo črno na belem, da se odda njegovo stanovanje. Komaj sta odšla, so prišli že drugi in tako naprej ves dopoldan. Do enajstih jih je prišlo ravno štiri. Tudi popoldne in naslednji dan ni bilo miru ter je moral zdravnik zbežati z hiše. Pozneje se je dognalo, da je nekdo napravil to šalo najbrž iz maščevanja.

— Zavod za podaljšanje življenja. »Excelsior« poroča, da je pariška medicinska akademija sklenila ustanoviti higijenični zavod, v katerem bi se moral vsak človek, ki je prekoračil nevarno štirideseto leto, v gotovih presledkih zglasti in svrhu zdravniške preiskave, ki je v omenjeni dobi najboljšo sredstvo za ohranitev zdravja. Seveda bi se morale zglasti tudi ženske in povedati, da niso več tako mlade, kakor se kažejo. Ideja za ustanovitev tega zavoda je prišla iz Amerike, kjer imajo zavode za podaljšanje življenja, ki so preiskali že nad pol milijona štiridesetletnikov in kjer zbirajo prstne odtise vseh novorojenčev peti dan po rojstvu in kjer se ne sme nihče poročiti brez zdravniškega pričevala.

— Pravilnice o gorilah, ki odnašajo ženske. Afriški raziskovalec Edvard Reichenow, ki je živel poltrugo leto med gorilami v Kamerunu in proučeval življenje teh »človeških opic«, piše v listu »Naturwissenschaften«, da so vse govore, kakor da bi odnašale te opice ženske, navadno pravilnice. Reichenow ni slišal nikjer pri domačinih o kakem podobnem nagajenju goril. Pač pa pravi, da častijo črnci v gorili simbol dobrega, ker ima gorila v primeru z drugimi opicami najmanj razvit spolni nagon. Zato smatrajo gorilo kot vzored državnosti, kar bi gotovo ne moglo biti, ako bi gorila zalezovala njihove žene. Razširjenje teh pravilnic je povzročilo tudi francoski plastik Frémiet, ki je naslikal gorilo z nago žensko. Neki pisatelj pa je napisal z ozirom na to silko zelo pikantno novelo.

— Maročani in železnica. »Cri de Paris« poroča, da so Maročani pozdravili z velikim veseljem novo železnico. Z vlakom se vozijo kakor otroci na vrtiljaku, občudujejo hitrost vožnje in kar ne morelo razumeti železniške skrivnosti. Na malih postajah zahtevajo pri blagajni »za pet frankov železnice« ter jim je vseeno, kam se peljejo. Ko morajo izstopiti so silno potrti ter se žalostno vračajo peš po železniškem tiru.

— Ali se bližamo severnemu tečaju? Profesor Schnauder v Potsdamu priobčuje zanimiv rezultat svojih astronomskih proučevanj. Zemljepisna širina tamkajšnjega observatorija se je tekom zadnjih let razširila za kake pol ločne sekunde, to se pravi razdalja od severnega tečaja se je v par letih skrcila za kake 15 metrov. Da tu ne gre za krajevno omejeno gibanje, le razvidno iz delstva, da so opazili na popolnoma drugi strani našega planeta, v zvezdarni Ukiah v Kaliforniji, v zadnjih 17 letih razširjenje zemljepisne širine za kake 5 metrov. Ti astronomski rezultati so tudi z zemljepisnega stališča važni, ker tvorijo v vrsti prikazni dejstvo, da so spremembe zemeljske osi veliko večje, nego se je dosedaj domnevalo.

Glasbeni vestnik.

— Glasbena Matica v Ljubljani. Spored koncerta Glasbene Matice, ki se vrši 6. julija 1922 na čast udeležencem jugoslovenskega ženskega kongresa. I. E. Adamič: V snegu. E. Adamič: Mlad junak po vasi jezdi. Dr. A. Schwan: Zdrava Marija. A. Lajovic: Kroparji. A. Lajovic: Ples kralja Matjaža. Poje mešani zbor. — II. Ga. Lovšetova: poje 3 pesmi. — III. a) Anděl: Dragi je daleko. b) Anděl: Igra kolo... c) Anděl: Anko Ančice. d) St. Binički: Divna noči! d) M. Hubad: Slovenske narodne pesmi: a) Škrjanček poje, žvrgoli. b) Luna sije. c) Bratci vseli vsi! d) Gor čez jezero. e) St. Pirnat: Na Gorenjskem je fletno. f) E. Adamič: Če ti ne boš moj... g) E. Adamič: Ne maram teba. Poje mešani zbor Glasbene Matice.

Izpred sodišča.

— Razkrinkana komunistična propaganda. Pred evakuacijo Baranje je prišlo v Osljek več beguncev, med katerimi sta se nahajala tudi komunisti Fran Schwarzenberg in Josip Felber. Čez čas sta prišla v Maribor in vstopila v službo pri nekem industrijskem podjetju na Teznu. Felber je ostal v službi. Schwarzenberg pa je kmalu izginil na Dunaj, kjer so ga nastanili pri centralnem komunističnem komiteju. Od tam so ga poslali na propagandno delo v Jugoslavijo. Obiskal je razne kraje z namenom, da v njih ustanovi komunistično udruženje. Ni pa dosegel posebnih uspehov. V Mariboru se je ustanovila podružnica, kateri je načeloval Felber. Ko se mu je obmejno ozemlje za tako propagandno delo ugodnejše, je preko koroske meje utihotal preko Marenberga tudi orožje za Radičevce, kateri akciji je prišlo orožništvo v Marenbergu na sled. Sicer je bil Schwarzenberg previden, vendar pa so ga končno v letošnjem aprilu avstrijske oblasti zalotile in ga izročile naši obmejni straži. V njegovi obleki so našli zašit ves glavni načrt komunistične propagande med Avstrijo in Jugoslavijo. Najzanimivejša so njegova poročila, namenjena centralnemu odboru na Dunaju. Spričo teh poročil je v preiskavi vse priznal. Felber pa vse taji. Oba sta stala pred okrožnim sodiščem v Mariboru, ki je obsodilo Schwarzenberga na tri leta ječe, Felberja pa na eno leto zapora.

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSIEMSEK

Odgovorni urednik:

IVAN PODRŽAJ.

Franjo Čuk
učitelj
Judita Čuk roj. Skubic
učiteljica
poročena
Sinji vrh 2. julija 1922 Ljubljana

Stanovanje na deželi
In sicer dve meblirani sobi s posteljami perilom in kuhinjo z vso opremo se išče za dobo počitnice. Cenjene ponudbe s plačilnimi pogoji naj se pošljejo na uprav. Slov. Naroda pod št. »Počitnice na deželi«.
5030

Proda se dobro ohranjena konjska oprema
za ježo po ugodni ceni. Ogleda se lahko od 11 do 16 ure. Naslov se izve v uprav. Slov. Naroda.
5024

Slike za naše rivijere.
Spisal Ivan Podržaj.
Cena 3 Din.
Dobiva se v »Narodni knjigarni« in drugod.

Inserirajte v Slov. Narodn.

Soba
z električno razsvetljavo in posebnim vzhodom se takoj odda. Poizve se Novi Vodmat 18.
5014

Industr. podjetje
brez konkurence se ugodno proda. Ponudbe pod »Upeljano 1921« na uprav. Slov. Naroda.
5025

Kontoristinja
se sprejme v Ljubljani. Začetnice niso izključene. Pismene ponudbe z zahtevno plačo pod »Kontoristinja« na uprav. Slov. Naroda.
5019

2000 K nagrade
in klastro bukovihi drv za stanovanje z eno ali dvema sobama za takoj, avgust september ali oktober. Ponudbe pod »Učiteljice« na upravo Slov. Nar. 5034

Kontoristinja
oz. fakturistinja zmorna strojeplja ter vseh pisarniških del išče mesta. Ponudbe na »P. P.« na uprav. Slovenskega Naroda.
5021

Meblirano sobo
iščeta dva trgovca pri boljši rodbini za delje časa eventualno tudi hrano. Plačata vsako ceno. Ponudbe pod »Pelličeti albano« hotel Union«.
5012

Sprejemem gospodično
s primerno izobrazbo, začetnico, ki bi bila zaposlena deloma v pisarni, deloma pri prevzemanju in oddaji blaga v skladišču. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda.
5015

Kapital
se išče za dobro ideo podjetje brez konkurence z velikim dobičkom. Cenj. ponudbe pod »Makarna« na uprav. Slov. Naroda.
5020

Proda se gozd
na Dolnjemskem v bližini postaje v Iepi legi. Meri ca 30 ha. Naslov uprava St. Naroda.
4956

Mesečne sobo
išče soliden miren gospod (akademik) za oktober ev. november. Ponudbe pod akademik na upr. Slov. Nar. 5046

Išče se
k mirni rodbini v Zagreb dobra kuharica proti dobri plači, ki opravlja tudi hišna dela. Ponudbe na upravo St. Naroda pob »Pridne roke«.
5027

Iščem službe
kot skladiščnik predelavca, za lesno stroko, ali tudi po možnosti kot delovodja kake parne žage. Naslov pove uprav. Slov. Naroda.
5045

Prostor za rako (Grutplatz)
najboljša lega ob zidu, na pokopališču sv. Križa v Ljubljani na prodaj. Naslov pri uprav. Slov. Nar. 5029

Večje množine prvostanske splitskega portland cementa
na razpolago pri tvrdki: H. Petrič, Ljubljana, skladišče Balkan.
5018

Proda se klavir
Bösendorfer in Valvor (5 zvezkov) original. Ogleda se Spod Slika bar. VII./33.
5011

Kot administrativni vodja
ali na drugo primerno mesto v kakem industrijskem podjetju želi vstopiti trgovec, 43 let star, oženjen, zmogljiv slovenskega in nemškega jezika, knjigovodstva in strojeplja, v takem kraju kjer bi bilo stanovanje na razpolago. Ponudbe pod »Administrativni vodja« na an. zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5.
5035

žagarja
na samico. Ponudbe naj se pošljejo tovarni furnirja, Podreče pošta Domžale.
4918

Vdova brez otrok
večja gospodinjstva stara 45 let, išče službo kot gospodinja pri kakem boljšem gospodu, tudi k trgovini s kavijo. Zaslужek postranska stvar. Pismene ponudbe F. B. Ljubljana, glav. pošta, post restante, do 10. t. m.
5028

Sproten in podjeten agent
za brezkonkurenčni nemški sukanec in prejo se išče. Vpraša se Hotel Union pri vratarja.
5017

Bencin in strojno olje
ima vedno po najnižjih cenah v zalogi
družba »ZORA«
skladišče »Balkan«
5010

Veliko meblirano sobo
event. dve majhni s kuhinjo ali z uporabo kuhinje, brez perila in posode, išče v najem za takoj ali pozneje trgovca. Cena postranska stvar. Ponudbe pod lepa plača na upr. Slov. Nar. 5032

Isjava.
Podpisani izjavljam, da obžalujem incident, ki sem ga povzročil v nedeljo, 25. junija proti 8 uri zvečer, v Laticmanovem dvorcu z intervencijo stražnika nasproti gospodični W. zaradi neke pogrešane stvari, ker se je to zgodilo valed moje pomote v dozdevno sličnem predmetu.
5005
Miro Janžek.

Proda se
zemljišče 40 johov obsežno. Travniki, hote in stelniki ter zraven kompletno gospodarsko poslopje, na Prelohih pri Semču. Železniška postaja Rožindol oddaljena pol ure. Naslov pove uprav. Slov. Naroda.
5036

Prazno ali opremijeno sobo
išče soliden trgovec. Ponudbe pod »Snažna soba« na uprav. Slov. Naroda.
5032

Otroška postelja in otroški voziček se prodasta.
Kje pove upravništvo Slovenskega Naroda.
5037

Nov usujen kovček
za potovanje se ceno proda. Naslov pove uprav. Slov. Naroda.
5043

Gospodinjstvo
izvrstno kuharico išče samostojen višji uradnik z nastopom službe v septembru ali oktobru t. l. Cenjene ponudbe pod »Gospodinja 4885« na upravo Sloven. Naroda.
4885

Proda se
črna svilena obleka, otroče obleke, bluze, krila in vrhne jope. Poizve se Stari trg 28, II. nadst. levo. 4999

Kamnoseški pomočniki
se sprejmejo. Nastop takoj. Ivan Schomann jun., Novisad, Vojvodina.
4824

Razno perilo
za dame, gospode in deca priporoča tvrdka
A. & E. Shaberné Ljubljana
Nastaj tr. 10

Oglas.
Od 12. do 16. julija t. l. vrši se v Bos. Dubici veliki letni sajm za živino in druge stvari. Gradsko poglavarstvo v Bos. Dubici.
4891

Proda se
otroški voziček. Ogleda se lahko od 11 do 12. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda.
5032

Učenka
za modistarijo se takoj sprejme. P. Barborič, Metel trg 7.
5031

Potrebuje se za takoj elegantna soba
s posebnim vzhodom za boljšega gospoda. Na ceno se ne gleda. Cenjene ponudbe pod »Soba I.«, poštno ležeče Ljubljana glavna pošta.
5022

4000 kron
nagrade dam tistemu, kateri mi preškrbi v Ljubljani uradniško stanovanje obstoječe iz 2 sob in kuhinje. Cenjene ponudbe pod »Zvezda 5039« na upravništvo Slov. Naroda.
5039

Iščem gospodično
za svojo 9 letno hčerko, katera bodi zmazana perfektno nemškega in prillično francoskega jezika ter podučevanja klavirja. Ponudbe poslati Josipu Penji kot. veterinarju, Varcar Vakuf, Bosna.
4836

Krasna vila
tik ob morju, v borovem gozdu na otoku Rab v Dalmaciji, prazna na prodaj. Obstoji iz 8 sob, ene velike obednice, kuhinje in lepe velike kleti. Zidana je iz kamna pred 12 leti ter zelo pripravnna za penzijo ali pa za 2 stanovanja. Ponudbe na gosp. Jožeta Miklaužiča v Zagrebu, Opatička ulica št. 18.
5013

Sprejme se
za eventualno takojšnji nastop:
1. Nadpaznik za dnevni kop (Tagbau) in jama, absolvent srednje rudarske šole z večletno prakso in dobrih spričevali.
2. Samostojen računovodja, več letnatančnega in zanesljivega vodstva izplačilnih ter štetnih knjig in sem spajajočih drugih računov pri obratovanju in tako dalje.
3. Paznik pri jamskem lezu, žagi in pri konjih (hlevu) z večletno prakso. Ponudbe z natančno detiljiranimi zahtevami na šentjanski prometopis, Krmeji, Dolenjsko.
4891

Zahtevajte povsod

CHARTREUSE

tvrdke **M. Druškovič in drug Maribor,**
družba z o. z. **Koroška ces. 39**

Proda se

rebrljeni kopalni sedežni badenjski s priklopljeno pečico in več druge hišne opreme v ličarski ulici 21/II., vr. 6. Ogledati si je stvar vsak dan od 1—4 ure popoldne. 4958

Amerikanci, Primorci. Pozor!

Krasno ležeče posestvo obstoječe iz vinogradov, sadnikov, njiv in travnikov lepega gospodarskega poslopja, zidance, hlevi, okoli 20 orolov veliko od postaje okoli 20 minut odstranjeno se proda. Natančneje pove Simon Frosner, posestnik v Poljčanah. 4996

Vajenec

za krznarsko obrt se takoj sprejme. Migij Ebber Stari trg 5, Ljubljana.

Stroj za sladole

se takoj proda. Naslov G. PICHLER, kavarerna Evropa, Ptuj, (Slovenija). 5001

Sazonska trgovina delikates in zašutkovalnica
na proda v največjem letovišču Slovenije z obsežnim trgovskim in gostilničarskim inventarjem ter večjo zalogo korenitnega blaga. Potreben kapital kron 300.000.— Ponudbe je nasloviti pod šifro „Delikatesna trgovina - 5023“ na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3-I. 5023

Naznanjamo p. t. občinstvu, da sva prevzele hotel — restavracijo na Blejskem Gradu.
Krasne sobe z divnim razgledom s celo ali brez penzije. Prvo vrstna vina, piva in vsa druga pijača, izborna kuhinja ter mrzla jedila. Cene zmire, postrežba točna. Vabimo vse ljubitelje prirode in intimnega miru in za mnogobrojni obisk se priporoča
Mimi Brtoncelj in Rezi Dular.

Borov in smrekov okrogli les
s premerom od 15—25 cm in dolžino od 90 cm kupuje vsako količino
Telefon 5—55. 4828

Elektrotehnični zavod. Oddelek „Tvorilnica za kisik“
Vojnovič & Cie. Ljubljana - Vič

KISIK (Oxygen)

Županstvo občine Števerjan razglašča

da je imenik oseb pristojnih v to občino, ki zadobijo na podlagi St. Germainse mirovne pogodbe italijansko državljanstvo po polnem pravu, razporejen v obč. uradu z dnem 1. julija t. l.
V teku 30 (tuh) dni ima vsakdo pravico vložiti reklamacije pri županstvu in sicer bodisi radi opustitve vpisa ali napačnega vpisa. Reklamacije rešuje podgeneralni civilni komisar v Gorici: proti tem odločitvam je prost utok na generalni civilni komisarjat v Trstu (urad št. 13.) ki ga je vložiti potem podgeneralnega civilnega komisarjata v Gorici v teku 14 (tuh) dni po razglasitvi razsodbe.

Županstvo Števerjan, 1. julija 1922.
Župan PRINČIČ

Vse
sokolske potrebščine
za člane, članice, naraščaj in deco po predpisu JUGOSLOV. SOKOL. SAVEZA ima v zalogi

Drago Schwab
(preje Schwab & Bizjak)
Ljubljana.

Pod Narodno kavarano. Dvorni trg 3.

Slavnostni kroji po meri se izdelujejo v najkrajšem času v lastnem modnem salonu; na željo se razpošiljajo posamezni deli in sokol. sukno proti povzetju.

F. Florjančič

Ljubljana

Šelenburgova ul. 6.

Steznike (moderce)

po životni meri priporoča
ANA HUTTER, Dunajska c. 6/II
poleg lekarne Piccoli. 2130

Žagar
išče stalno službo
Naslov pove uprava Sl. Naroda. 4969

Sprejme se

več mehanikov in stavbenih ključavničarjev. Kje pove upr. Sl. Naroda. 4998

SOBO

išče industrijski uradnik. Ponudbe pod šifro „SAMEC 4951“. 4951

Prodaj

novi tovorni voz brez nosilnika (Tragsschiff) cena 11.000 K. Poizve se v upr. Sl. Naroda. 4980

Motorno kolo

„STANDARD 8-10 PS“ s priklopnim vozom se ugodno proda. GLINŠKA ul. 5. 4965

Trstje za strope

izdeluje in prodaja na debelo in drobno po najnižih cenah. Pri večjih množinah znaten popust. — **Anton Steiner.** Ljubljana, Jeranova ulica 13. Trstje.

Otroški vozički, dvokolesa, živalni stroji, pneumatika za dvokolesa, motorje in otroške vozičke ter vsakovrstni deli, najceneje v veliki izbiri. Cene na zahtevo.

Tovarna „TRIBUNA“ Ljubljana
Karlovska c. sta 4. Zvonarska ulica 1

Na prodaj v lepem mestu velika pritlična hiša

prazna za malo industrijo, večji obrt, ali skladišče in zraven lepa 1. hiša, elekt. luč, vodovod, kop. soba, veranda, stanovanje, 10 sob na razpolago, cena 300.000 Din. **Karel Breznik,** Celje, Dolgopolje ul. št. 1. 4937

Odvetniška pisarna dra. Ljud. Stiker v Brežicah išče

koncipijenta.

Reflektanti s vsaj nekaj prakse imajo prednost. Pogoji po dogovoru. Vstop takoj. 4941

KOLESA

avtomobili, deli in oprema, pneumatika

najceneje na drobno na debelo

J. GOREC

Ljubljana, Gosposvetska c. 14. Garaža. Delavnica.

Anton Steiner
mestni tesarski mojster v Ljubljani

prevzame vsakovrstna tesarska dela, kakor strešne stole, kupole, stolpe, mostove, vrhne utice itd. Parna žaga z vsemi stroji za obdelovanje lesa. 4796

Kopalne kostume

in hlače, bluze, športne in promenadne, kmečke (dirndl) obleke, športne srajce kakor tudi razno drugo moško in žensko perilo, lastnega izdelka priporoča po nižjih cenah. **F. in I. Gorčič,** Ljubljana Sv. Petra cesta 29. 4957

Kolesa Automobili Motorji

Olje - Benzin - Tovot mast
na drobno na debelo

Pneumatika vseh prvovrstnih znamk
(Dunlop, Clincher, Continental, Excelsior, Michelin).

Prva mehanična delavnica.

Prodaja

dalmatinskega cementa
v vsaki množini po najnižji ceni. — **Ljudevit Štrc,** Kranj. 4883

Skladiščnika-železninarja

resno, starejšo moč, kakor tudi več pridnih prodajalcev te stroje išče firma: **Schneider & Verovšek** v Ljubljani. 4911

Proda se

godbeni avtomat na utež, zelo močan glas. Naslov pove upr. Sl. Nar. 4915

2 parceli

na lepem mestu blizu Tivolija se prodasta. Ponudbe pod šifro „2 parceli 1922“ na upravo lista. 4931

Okrogel les

hlode smreko, brast, bukev kupuje v vsaki množini parna žaga **V. Scagnetti** v Ljubljani. V ponudbi je naestiv cene. 4614

Iščem

dobro kuharico

zmožno voditi gospodinjstvo, mlado, vsečne zunanosti. Dobra plača in dobro ravnanje. Ponudbe s fotografijo na **Vladimir Brajkovič,** lekarnarja, Brčka, (Bosna) 4972

Jermena

in gože za cenove, lepe biče, prave tržške bičevnice in motorizirane priprave za letetrgovino **Osvold Dobec,** Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. — Istotam se kupi ročni voziček. 4563

Sprejmejo se 3 prikojevalci

izvežbane, prvovrstne trezne moči. Ponudbe na pisarno: Konfekcijska tovarna „**Freunde**“, Ljubljana, Emonska c. 8. Istotam se odda zan. slivim krojačem proti kavčiji delo na dom. Spre. ni. zanesljivi in trezni delavci se pa sprejmejo v tovarno. 4772

Vojni invalid

tehnično kakor tudi komercialno izobražen, spreten strojni risar, več slovenskega in nemškega jezika, sprejme delo na dom. Dopisi pod „**Primorje**“ na upravo „Sl. Naroda“. 4961

Stavbeni polir

z večje no prakso in graško obrtno šolo išče primerne službe pri stavbenem ali industrijskem podjetju. — Pisma pod „**POLIR**“ na upravnitvo „Sl. Naroda“. 4961

„Samotolom“

kupi in prosi ponudbo

Samotna tovarna Celje,

Karol Pertinač. 4721

G. F. Juršek
uglaševalec glasovirjev v Ljubljani
Wolfova 12.

zvršujem uglaševanja ter popravila glasovirjev in harmonijev specialno strokovno, točno in ceno.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog
vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo vporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo vporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov: **PROMETNI ZAVOD ZA PREMOS d. d. Ljubljana, Miklošičeva c. 15/II.**

Za inseratni del odgovoren **Valentin Kopitar.**